

Bidrag till släkten Fruncks äldre led

– Av Michael Lundholm –

När jag 2007 publicerade min utredning *Släkten Fruncks äldre led* i Släktforskarnas årsbok var jag av uppfattningen att jag hade gjort en ganska definitiv beskrivning av släkten Fruncks äldre led och därmed de medlemmar av släkten som var födda fram till mitten av 1700-talet.¹ Visserligen fanns det en handfull individer med namnet Frunck som jag vid publiceringstillfället kände till men inte med säkerhet kunde säga om de tillhörde släkten eller inte. Jag fick dock snabbt skäl att revidera denna uppfattning. Redan direkt efter publiceringen fick jag tillgång till domboksmaterial som ledde till en större revidering av den publicerade stamtavlan. Tillsammans med ytterligare eget material om enskilda personer publicerades en så kallad efterskörd i Släktforskarnas årsbok 2009.²

Därefter har det emellertid fortsatt att kontinuerligt komma upplysningar

¹ Lundholm (2007). Släktens »äldre led» definierade jag som stamfadern Simon Fruncks agnatiska avkomlingar intill fjärde led. I praktiken innebär den begränsningen att bara personer födda före 1750 tas med.

² Lundholm (2009).

om personer med namnet Frunck från andra släktforskare.³ Det har föranlett mig att återigen granska släkten Fruncks äldre led vilket i sin tur lett till ganska omfattande ny information.

Merparten av de nya resultaten påverkar släkten Fruncks stamtavlan i hög grad varför en samlad redovisning av dessa uppgifter synes vara på sin plats. Mina egna undersökningar har, förutom att utnyttja det material andra försett mig med, framförallt skett efter följande linjer; (i) systematisk genomgång av Stockholms stadsarkiv register för att hitta personer med namnet Frunck och uppföljning av dessa personer,⁴ (ii) återbesök i de källor som behandlar mässingsbruksarbetarna i Skultuna (främst Skultuna kyrkoarkiv) och Bjurfors (främst Avesta kyrkoarkiv),⁵ samt (iii) en mer systematisk genomgång av källmaterial relaterat till mässingsbruken i Nacka och Vällinge på Södertörn, men också i viss utsträckning även mässingsbruken i Skultuna, Bjurfors, Norrköping, Nyköping och Gusum⁶.

³ Jag vill särskilt tacka *Göran Ekberg* (Kumla) som försett mig med domboksmaterial och uppgifter från andra källor i Mälardalen, *Karin Uhrvik* (Knivsta) som meddelat många uppgifter från skråarkiven från Nordiska museet samt från Härnösands rådhusrätt och magistrat samt *Staffan Bengtsson* meddelat uppgifter från Stockholms stadsarkiv. Jag har även fått enskilda uppgifter från *Carl-Göran Backgård* (Åkersberga), *Anders Berg* (Stockholm), *Örjan Hedenberg* (Järfälla), *Niklas Hertzman* (Malmö), *Carl Szabad* (Stockholm), och *Per Sundin* (Gullänget). Även om jag därmed inte bara fått direkta uppgifter utan även många forskningsuppslag och dessutom diskuterat dessa med flera av uppgiftslämnarna står jag ensam för samtliga påståenden. Tack också till ArkivDigital som tillhandahållt högupplösta filer till bilderna 1, 4 och 5.

⁴ Genomgången av registren i stadsarkiven har gett resultat. Framförallt i Stockholm visar det sig ett ganska stort antal personer med namnet Frunck levde under 1700-talet och i början av 1800-talet. Informationen om personer i Stockholm är ofta fragmentarisk under denna period. Mantalslängderna är våldsamt gallrade i Stockholms stad och husförhörslängderna håller inte samma kvalitet som man är van vid från landsortssocknar. Resultatet från Stockholm med att dokumentera de personer som finns i registren är därför blygsamt. – Vissa av de personer som på detta sätt identifierats kan direkt hänföras till släktens yngre led och behandlas inte här. Såsom komplettering till Leijonhufvuds (1901–1906) rapportering om Bjurforsgrenen gäller detta barnbarnen till Jakob Fredrik Frunck (familj 8); (i) *Isak* [Svea artilleri AI:6 sid. 210], (ii) *Jakob* [Svea artilleri AI:5 sid. 142f], (iii) *Karl* [Kungsholms FI:3 sid. 198] och (iv) *Kristina* född 1773 [Kungsholms FI:2 sid. 301].

⁵ Det mesta av detta källmaterial genomgicks i samband med den ursprungliga undersökningen via dåvarande Genline med många ganska lågkvalitativa bilder. Nu har mediet varit ADOnline. Den högre bildkvaliteten hos ADOnline har resulterat i att ytterligare information har avlockats tidigare digitalt genomgångna källor.

⁶ Här handlar det framför allt om arkiv inom Riksarkivet med fokus på mässingsbruken som innehåller brukslängder, mantalslängder, lönelistor m.m. som t.ex. *Miscellanea. Bergsbruk, Kammarkollegiet. Bergsbruk och Bergskollegium. Kammararkivet*; se källförteckningen

Syftet med denna artikel är att rapportera resultatet från denna forskning. Jag kan inte bara komplettera uppgifterna för ett stort antal personer som fanns i stamtavlan från Lundholm (2007, 2009) utan också komplettera den med ytterligare personer som med säkerhet tillhörde släkten Frunck. Dessa resultat redovisas i avsnittet *Kompletteringar till stamtavlan*. Där redovisas de ytterligare belägg jag funnit familjevis. Informationen om 6 tidigare kända släktmedlemmar har kompletterats och 10 tidigare okända individer tillhörande släktens äldre led (därutöver 7 ingifta och 3 namnlösa barn) har identifierats.

I avsnittet *Personer tillhörande släkten men utan dokumenterat samband* rapporterar jag om ett antal personer som heter Frunck och *förmodligen* tillhör släkten. Här handlar det om personer med namnet Frunck som förekommer i samma sammanhang som kända släktmedlemmar, till exempel som bröllopsvittnen, dopvittnen och gesäller, men även att man genom kombinationen av patronymikon, släktnamn och yrkesaktivitet på mässingsbruk får denna koppling. Relationen till släkten Frunck får visserligen anses ganska säker i dessa fall men att den skulle finnas och i så fall på vilket sätt kan alltså inte direkt fastställas. I denna krets ingår 6 nya personer med namnet Frunck, 8 ingifta, och 14 barn (varav 3 namnlösa).

Därefter avrapporteras i avsnittet *Personer utan känt samband med släkten* bärare av namnet om vilket mycket lite är känt och särskilt om de tillhör eller inte tillhör släkten. Utöver tidigare kända personer så har 3 nya bärare av namnet Frunck hittats.

Till sist i avsnittet *Personer som inte tillhör släkten* redovisas ett antal personer som med säkerhet inte tillhörde släkten. Bland annat beroende på att de inte alls hette Frunck. Det är nämligen inte helt ovanligt att Funck, Franck och Fränck i källor och register förvanskas till Frunck och tvärtom. Här finns även en kategori indelta båtsmän och indelta knektar som inte tillhörde släkten; men det finns trots allt, som vi ska se, några båtsmän Frunck som var genuina.

I den mån nya familjetabeller har behövt skapas (för att en ny person med familj hittats eller en befintlig person bildat familj som inte tidigare var dokumenterad) så används den ursprungliga familjens nummer med ett bokstavstillägg. Om patronymikon behöver skrivas ut, skriver jag genomgående

för detaljer. – Man kan konstatera att fynd har gjorts främst avseende Frunck i Vällinge och Nacka. Inga fynd har gjorts av Frunck vid mässingsbruken i Nyköping (utom vad som redovisades i Lundholm (2007)), Norrköping eller Gusum.

ut patronymikon (till exempel Karl Simonsson Frunck) om det funnit belagt i källmaterialet, men sätter det inom hakparantes (till exempel Karl [Simonsson] Frunck) om det följer av födelsenotiser eller härledning från min sida.

Kompletteringar till stamtavlan

FAMILJ 1: SIMON FRUNCK

Om stamfadern Simon Frunck har inte mycket nytt tillkommit. Några få ytterligare observationer från Skultuna kyrkoarkiv angående honom och dottern Maria kan dock vara värda att notera.

I Lundholm (2007, sid. 178) angav jag att perioden 1637–1647 helt saknade källbelägg för Simon Frunck. Det stämmer inte. Den första perioden av belägg för Simon Frunck avslutas nämligen med att Simon är gudfar 5 maj 1640.⁷ Den period som är helt utan källor kan alltså begränsas till 1641–1647.

Även dottern Maria Frunck var gudmor. Det skedde vid fem tillfällen från juli 1634 till november 1635.⁸ Hon gifter sig, som tidigare meddelats, 11 november 1635, men Karl Koons son Casten.⁹

FAMILJ 2: SIMON SIMONSSON FRUNCK

Simon Simonsson Frunck (familj 2), under en period kallad unge mästare Simon Frunck för att särskilja honom från fadern med samma namn (familj 1), var enligt min argumentation i Lundholm (2007) den Simon Frunck som avled 1673 enligt Skultuna dödbok och inte fadern som man tidigare antagit. Vi visste sedan tidigare att eftersom sonen till Simon Simonsson Frunck, tråddragaren Kristian Simonsson Frunck, enligt husförhörslängder 1681–1684 och 1685–1686 var »*inhyses modern*», så levde Simons Simonsson Fruncks änka ännu i vart fall 1685.¹⁰ Hon var dock till namnet okänd.

⁷ Skultuna C:1 fol. 41v.

⁸ Skultuna C:1 fol. 36r (31 juli 1634), fol. 36v (28 december 1634 och 6 januari 1635) och fol. 37v (22 september och 8 november 1635).

⁹ *Matts Castensson Koon*, vars dotter Karin döptes 23 maj 1670 i Skultuna är förmodligen deras son [Skultuna C:2]. Man kan också misstänka att tråddragaren *Karl Koon* och *Simon Koon*, båda gifta män, som under 1670- och 1680-talen är verksamma vid Bjurfors mässsingsbruk, och också *Johan Koon* under senare delen av den angivna perioden, härstammar från dem [Landskontoret (Västmanland) EIII:6–9 (1675, 1679, 1680, 1682, 1683, 1686)]. Flera stavningsvarianter förekommer, bl.a. *Kohn*.

¹⁰ Skultuna AI:1 fol. 29v och 76v. I Lundholm (2007) hade jag bara observerat noteringen för 1681–1684, men motsvarande finns även för perioden 1685–1686.

Ett börsbevis i Stockholms mässingslagarämbetes arkiv från 1681 visar dock att unge mäster Simon Fruncks hustru *Karin Olofsdotter* var dopvittne (eller gudmor vilket är den term Skultunas äldre födelsebok använder) i Skultuna den 12 maj 1654. Det är när Petter, son till skomakaren på Skultuna mässingsbruk och mästaren i Västerås stad, Henrik Johansson Nache och hans hustru Anna Petersdotter, döps.¹¹ Attesten är utskriven med anledning av att *Petter Henriksson Nacke*, då borgare i Arboga, begär att få bli mästare under ämbetet i Stockholm.

Simon Simonsson Fruncks änka nämns också, dock utan namn, i samband med att en bänklängd upprättas 1676 för Skultuna kyrka. Första bänken är nämligen reserverad ...

Til åldrige och ährlige änkiör och mestare hustrur
som nu äre eller framdelz blifwa kunna, hwars
män här På Brucket hafwa ährligen tient.
Sal: Hindrich Gräfz änkia. 1. Wellam Pipars. 1.
Simon Vrunchz. 1. ...¹²

Därutöver finns en nästan oläslig och därför lätt förbigången notis (se Bild 1) i Skultunas husförhörslängd 1689–1691, angående Kristian Simonsson Fruncks familj. Han är då gift men under hustruns namn läser vi med viss möda »*inhyser moder hans*» med tillägget »*död*».¹³ I anslutning till denna rad finns noteringar om nattvardsgång 1689 men inte 1690; noteringar för 1691 verkar saknas för de flesta. Dödbok saknas dessa år för Skultuna.

Slutsatsen är alltså att (i) Simon Simonsson Fruncks hustru hette *Karin Olofsdotter* och att de var gifta senast 12 maj 1654 och (ii) Kristians Simonsson Fruncks mor levde i vart fall 1689 men var död senast 1691. Vi kan inte säga om det här handlar om samma person eller inte, men det ligger nära till hands att förmoda att det förhåller sig så. Man kan dock inte utesluta att den yngre Simon Frunck var gift två gånger.

En reflektion: Eftersom, vilket framgår i Lundholm (2007), Simon Simons-

¹¹ Mässingslagareämbetet i Stockholm, Handlingar 2:1. Denna attest är undertecknad av pastorn i Skultuna Daniel Joannis Vigelius den 23 augusti 1681. Uppgiften har vänligen meddelats av Karin Uhrvik.

¹² Skultuna C:1 fol. 16v.

¹³ Skultuna AI:2 fol. 71.

son uppträtt i Sura innan 1654 kan man tänka sig att det var för att han träffade sin blivande hustru som kom därifrån. Tyvärr kan inte en sådan hypotes kontrolleras då Suras (och Ramnäs) ministerialböcker börjar senare under 1650-talet.

FAMILJ 6: ANDERS [SIMONSSON] FRUNCK

Anders [Simonsson] Frunck tillhör en av dem i släkten som det finns minst information om. Leijonhufvud (1901–1906, sid. 591) framförde hypotesen att han var son till Simon Frunck (familj 1). Då jag inte hade mer information upprepade jag den i Lundholm (2007, sid. 194).

Lundholm (2009) kunde dock redovisa ett domboksbelägg från 1677, som Stefan Jernberg hittat, där det framgår att Anders Frunck i Bjurfors var bror till Karl Frunck, som i sin tur var gift med en Margareta. Eftersom Karl [Simonsson] Frunck (familj 3) i Skultuna senast 1673 var gift med Karin Johansdotter handlar det här om hans brorson Karl Simonsson Frunck (familj 5) i Bjurfors. Anders [Simonsson] Frunck var alltså bror till Karl Simonsson Frunck i Bjurfors och inte till Karl [Simonsson] Frunck i Skultuna och därmed alltså son till Simon Simonsson Frunck (familj 2) och inte till Simon Frunck (familj 1).

Ett skäl till att så lite är känt om Anders [Simonsson] Frunck är att han tydligen flyttade runt mellan mässingsbruken och att såväl kyrkoarkiv som mantalslängder är fattiga på uppgifter under denna period. Han är sedan tidigare belagd i Skultuna 1666–1667 och i Bjurfors 1669–1681 samt i en bänklängd från Avesta 1694. I Skultuna gifte han sig 1666 och fick barn 1667. Nedan ska visas att han sannolikt måste ha varit gift ytterligare en gång redan 1664 men att den till namnet okända hustrun måste ha avlidit redan 1664 eller 1665. I det äktenskapet föddes en tidigare okänd son.

Han kan dock även visas ha varit aktiv vid Nacka mässingsbruk där hans finns upptagen 1683 i en lönelista angiven som brännugnsmästare (se Bild 2).¹⁴

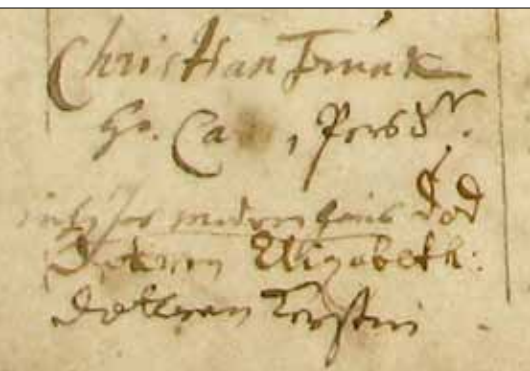

Bild 1. Kristian Frunck och Karin Persdotter i Skultunas husförhörslängd 1689–1691 (utsnitt). Källa: Skultuna AI:2 fol. 71. [AID v74075.b76.s71]

¹⁴ Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv GIV:3 fol. 140r.

Bild 2. Utsnitt brukslista vid Nacka mässingsbruk 1683. Källa: Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv GIV:3 fol. 140r. Foto: Författaren.

Hur länge han var vid Nacka mässingsbruk är inte känt, men det är möjligt att det är närheten till Stockholm som gör att sonen Johan Andersson Frunck kommer dit som bokbindargesäll 1687–1694.¹⁵

I det följande ska ges detaljer om den sedan tidigare till namnet kände sonen Karl. Många av de uppgifter som redovisas från skrårarkiv samt Härnösands rådhusrätt och magistrat har jag fått från Karin Uhrvik. Några uppgifter från Härnösand kommer dessutom från Per Sundin. Jag ska även redovisa ytterligare en son, Simon, som tidigare var okänd. Vissa uppgifter om honom, bland annat den centrala domboksnotisen, har jag erhållit från Göran Ekberg.

FAMILJ 6A: SIMON ANDERSSON FRUNCK I VÄSTERÅS

I Lundholm (2007) kunde jag rapportera att det fanns en *brännugnsdräng Simon Frunck* belagd i mantalslängderna 1698 och 1699 under Skultuna mässingsbruk samt vid Nacka mässingsbruk 1689 och 1690.¹⁶ Jag återkommer i slutet av detta avsnitt till beläggen vid Nacka mässingsbruk. Värt att notera är att mantalslängden 1698 upplyser om att han var gift samt den från 1699 att han är »båtzman i Westerås».¹⁷

I Skultuna finns ytterligare några intressanta uppgifter men då om *brännugnsdrängen Simon Andersson*. Hans och hustruns, *Margareta Andersdotters*, son *Karl* döps den 4 november 1697.¹⁸ Där är en *Maria Karlsdotter Frunck*, som vi ska återkomma till, dopvittne tillsammans med *Gabriel [Karls-son] Frunck*. I husförhörslängden 1697–1702 förekommer Simon Andersson

¹⁵ Se Lundholm (2007, sid. 186)

¹⁶ Mantalslängder, Västmanlands län 55 fol. 93r, 56 101v och Södermanlands län, 36 fol. 407r, 37 fol. 779 r.

¹⁷ Mantalslängd, Västmanlands län 56 fol. 101v.

¹⁸ Skultuna C:3 (4 november 1697).

med hustrun *Maria Andersdotter* och noteringen »*härifrån*»; det vill säga att han flyttat från Skultuna.¹⁹

I Västerås återfinns en *Simon Frunck* i mantalslängderna som fördubblingsbåtsman 1700–1707 och som ordinarie båtsman (rote 11) 1708–1722.²⁰ Första gången 1700 benämns han »*Simon ifrån Afwesta Dito [ogift]*». Normalt sett utmärks de ogifta båtsmännen med »*ogift*», men Simon Frunck har ingen sådan benämning utom just 1700 och även 1721–1722. I 1711 års mantalslängd framgår även att han tillhör rote nummer 11. År 1723 sägs han vara »*casserad och fattig*» och saknas därefter bland Västerås båtsmän i mantalslängderna.²¹

I Västerås husförhörslängd upptas han bland »*Wästerås stads Båtmän, såsom dhe befunnitz ifrån åhr 1724 in Feb. i 24 Rotar fördelta*» under båtsmansroten 11 tillsammans med hustrun *Helena Olofsdotter*.²² Dessutom finns de i Johan Johansson Knubbs hushåll »*vid vågen*». ²³ Förmodligen är det inte frågan om en flytt utan om en dubbelregistrering som även finns för andra båtsmän. Helena Olofsdotter (omnämnd som »*Båtsman Simon Fruncks hustru*») begravs 26 mars 1734 på domkyrkogården i Västerås 55 år gammal.²⁴ När Maria Andersdotter avlider är inte känt.

Att brännugnsdrängen Simon Frunck i Skultuna är identisk med båtsmannen med samma namn i Västerås är enligt min mening klarlagt av notisen i Skultunas mantalslängd 1699. Men hur är det med *brännugnsdrängen Simon Andersson*? Klarhet i frågan ges av en tvist som behandlas vid Norrbo häradsrätt 17 juni 1702 där brännugnsmästaren Erik Michaelsson vid Skultuna mässingsbruk menar sig felaktigt blivit påförd en skuld av bokhållaren vid bruket, en skuld som rätteligen borde påförts *brännugnsdrängen och fördubblingsbåtsmannen Simon Andersson Frunck*.²⁵ I protokollet nämns såväl Gabriel som Karl Frunck i Skultuna. Det får alltså anses klarlagt att *brännugnsdrängen*

¹⁹ Skultuna AI:2 fol. 66v.

²⁰ Mantalslängder Västmanlands län 57 fol. 152r, 58 fol. 135r, 59 fol. 143v, 60 fol. Fol. 186r, 61 fol. 148r, 62 fol. 131r, 63 fol. 150r, 64 fol. 142r, 65 fol. 2751v, 66 fol. 3804v, 67 fol. 4081r, 68 fol. 4011v, 69 sid. 3542, 70 fol. 2079v, 71 fol. 3770r, 72 fol. 1905v, 73 fol. 2225r, 74 fol. 2041v, 75 sid. 6872, 77 sid. 8544, 78 sid. 8523, 79 sid. 5190.

²¹ Mantalslängder Västmanlands län 80 sid. 4574, 81 sid. 4127f och 82 sid. 4597.

²² Västerås AIa:2 sid. 460 och 465.

²³ Västerås AIa:2 sid. 128.

²⁴ Sankt Ilian AIa:1 fol. 102v.

²⁵ Norrbo häradsrätt AIa:3 17 juni 1702.

Simon Andersson och brännugnsdrängen och båtsmannen Simon Frunck är samma person.

Båtsmannens patronymikon bekräftas också av en flottans »General Munster Rulla Uppå Första Regementets Båtsmän af Uppstäders Bösseskytte Compagnie 1724».²⁶ Denna rulla ger ytterligare intressant information. Båtsmannen var född i »Afestafors», blev fördubblingsbåtsman redan 1694 och var då 30 år gammal, blev ordinarie båtsman 1707 och var det år rullan avser (1724) 60 år gammal. Uppgifterna om honom avslutas med »gammal oduglig, får afsked». *Avestafors* var dåtidens benämning på Avesta.²⁷

Det faktum att Gabriel Frunck och Karl Frunck förekommer i samma sammanhang som Simon, dels som dopvittne dels i häradsrättsprotokollet, gör det dessutom mycket sannolikt att han hör hemma i släkten. Men på vilket sätt gör han det?

Två fakta låter oss identifiera honom. För det första hans patronymikon Andersson och för det andra att han sägs komma från »*Afwesta*»/»*Afestafors*» det vill säga Avesta eller snarare Bjurfors mässingsbruk i Norbergs socken som låg straxt utanför Avesta. Han måste vara son till Anders [Simonsson] Frunck vid Bjurfors mässingsbruk; det finns helt enkelt ingen annan att välja på.

Vi kan därutöver komplettera beläggen vid Nacka mässingsbruk. En Simon Frunck finns vid Nacka mässingsbruk 1689–1692. Han betecknas 1691 och 1692 som brännugnsdräng och är i vart fall senast 1692 gift. Efter 1692 finns han inte vid Nacka mässingsbruk. Eftersom vi dessutom har kunnat belägga Anders [Simonsson] Frunck till Nacka mässingsbruk, i vart fall 1683, är Simon Frunck i Nacka med mycket stor säkerhet identisk med den Simon Andersson Frunck vi har diskuterat ovan.

Hans liv låter sig sålunda rekapituleras enligt följande: Han är son till Anders [Simonsson] Frunck och men *inte* till dennes tidigare enda kända hustru Maria Erikdotter. De gifte sig nämligen först i juni 1666 i Skultuna och får sonen Karl i april 1667 och att de skulle ha haft ett utomäktenskapligt barn får, för den period som det här handlar om, anses vara mycket osannolikt.²⁸ Simon, 30 år gammal 1694, är alltså född 1664 och är därför med största san-

²⁶ Rullor flottan XIIIc:19 (opaginerad; SVAR Bildid A0040508_00230).

²⁷ Wahlberg (2003, sid. 27f).

²⁸ Sannolikheten att han var född utom äktenskapet är liten då andelen barn utom äktenskapet generellt var låg under 1600-talet. Ibland så låg som under 1 procent av alla barn; SISK (2004–2009, band Stormaktstiden, sid. 378).

nolikt född i ett tidigare äktenskap som Anders [Simonsson] Frunck ingått med en till namnet okänd kvinna. Hon har då säkert avlidit redan 1664 eller 1665. Skultuna har visserligen födelsebok och dödbok för dessa år men vare sig Simons födelse eller moderns död finns registrerade där. Uppgiften om att han var född i »Avestafors» kan därför vara korrekt; Anders [Simonsson] finns dock inte belagd genom mantalslängder vid Bjurfors mässingsbruk förrän 1669.²⁹

Det finns ytterligare en broder Johan, bokbindargesällen, vars födelseår inte är känt. Han är förmodligen en yngre son i Anders Fruncks andra äktenskap.

Av mantalslängderna framgår att Simon Andersson Frunck var gift senast 1692.³⁰ Eftersom han senare var gift med Maria Andersdotter med vilken han hade sonen Karl född 1697 i Skultuna var det troligen med henne han då var gift med. Om henne är inget känt förutom att hon sannolikt dog före 1721 eftersom Simon då i mantalslängden uppges vara »ogift».³¹ I vart fall var hon död i februari 1724 då Simon har hustrun Helena Olofsdotter. Frågan om Simon Andersson Frunck levde då Helena dog 26 mars 1734 i Västerås låter sig inte besvaras. Hon kallas hans hustru vilket kan betyda att han fortfarande levde. Han återfinns inte i dödboken 1724–1734. Helena var då hon dog 55 år gammal och alltså född ungefär 1679. Om sonen Karl är inget känt och det finns inga andra kända barn.

FAMILJ 6B: KARL ANDERSSON FRUNCK I HÄRNÖSAND

Om Karl Andersson Frunck var tidigare bara känt att han föddes 4 april 1667 i Skultuna.³² Han är dock med största säkerhet identisk med den Karl Andersson Frunck som 1695 får burskap som skraddare i Härnösand.³³ Han var senast 11 november 1695 gift med mästern »Lorentz Wulfs efterleverska».³⁴ Detta var fältskären Olov Lorens Wulffs änka Barbro Alstadia. Man kan notera att Barbro Alstadia finns upptagen ensam utan make i mantalslängderna

²⁹ Se Lundholm (2007, sid. 186, fotnot 59) för källhänvisningar.

³⁰ Mantalslängder Södermanlands län 36 fol. 407v, 37 fol. 779v, 38 fol. 521r, 39 fol. 347r.

³¹ Möjligen är hon identisk med den Maria Andersdotter som avlider 14 september 1721 i Västerås »hos Lars Pärsson på gl. Kyrkogården», men det finns inget som direkt binder denna Maria till Simon Frunck [Sankt Ilian A1a:1 fol. 15v].

³² Skultuna C:2 sid. 12.

³³ Härnösands stad. Rådhusrättens och magistratens arkiv CXII:1 fol. 25b.

³⁴ Enligt uppgift lämnad av Sundin (2011) i Rådhusrättens protokoll 11 november 1695 §1.

i Härnösand 1693–1695.³⁵ Det första året som »M. Oluf Wulff fältskär, hust Barbro Alstadia». Hon var alltså sannolikt före januari 1693 eller senast under 1694 änka. Wulf kan alltså inte ha avlidit så sent som ofta anges i obelagda uppgifter på Internet.

Karl Frunck upptas tillsammans med en hustru i Härnösands mantalslängder 1696–1706; åren 1696–1697 som Karl Andersson Frunck. I Offerdal har han 1698 skänkt 1 carolin till kyrklockans omgjutande; se Bild 3 på sid. 5.³⁶ Åren 1708–1710 och 1712 är han ensam; mantalslängd saknas för 1707 och Frunck saknas i längden för 1711.³⁷ Någon gång i perioden maj 1707 och maj 1708 betalar Karl Frunck böter till Härnösands domkyrka.³⁸

Mantalslängden antyder att Barbro Alstadia kan ha avlidit någon gång 1707–1708. Hon finns inte upptagen av Bygdén (2004, band III, sid. 155f) som dotter till kyrkoherden i Revsund Isak Olai Alstadius, men det utesluter inte att hon var det.³⁹

Karls Frunck ska enligt burskapslängden ha blivit båtsman 1711 och då uppgivits vara 45 år samt avlidit 1712. I vart fall saknas han i mantalslängden i Härnösand från 1712. Man kan spekulera i ett eventuellt samband mellan skraddaren Karl Frunck som blir båtsman utanför Härnösand och det faktum att båtsmansroten 135 Boteå använder sig av »Frunk» som båtsmansnamn.⁴⁰

FAMILJ 5: KRISTIAN SIMONSSON FRUNCK

I Lundholm (2007) kunde jag återge uppgifter från Ericsson (1996) om att Kristian Simonsson Fruncks söner glasmästaren Peter Frunck i Åbo och snickaren Kristian Frunck i Jönköping. Det finns dock möjlighet att ge något mer detaljerad information om dessa båda och därmed att säkert identifiera dem som söner till Kristian Simonsson Frunck.

³⁵ Mantalslängder Västernorrlands (Gävleborgs) län, vol. 22 sid. 3907, 23 sid. 8260 och 24 sid. 7002.

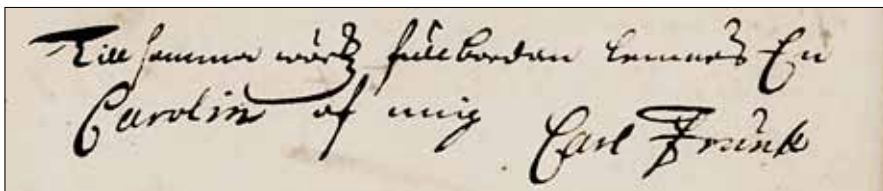
³⁶ Offerdal Lla:1 fol. 119v och LVd:1 fol. 77. Uppgiften meddelad av Uhrvik (2012).

³⁷ Mantalslängder Västernorrlands (Gävleborgs) län, vol. 25 sid. 4240, 26 sid. 2316, 27 sid. 5508, 28 sid. 3567, 29 sid. 1437, 30 sid. 506, 31 sid. 215, 32 sid. 80, 33 sid. 177, 34 sid. 301, 35 sid. 3216, 36 sid. 185, 37 sid. 651, 38 sid. 2248, 39 sid. 239ff, 40 sid. 2604.

³⁸ Härnösand Lla:1 fol. 87v.

³⁹ Det förekommer på nätet många obelagda uppgifter om släkten Alstadius och däribland om Barbro att hon skulle vara Isak Alstadii dotter. Det ligger dock utanför denna undersöknings syfte att redovisa och kontrollera dessa påståenden.

⁴⁰ Se Sundin (2011).

Karl Fruncks gåva till Offerdals kyrka 1698 (»Till samma wärck fullbordan länmas en Carolin af mig. Carl Frunck»). Källa: Offerdal LVd:1 fol. 77r. [SVAR Bildid: C0036039_00067]

FAMILJ 5A: GLASMÄSTAREN PETER FRUNCK I ÅBO

Glasmästaren Kristoffer Tellschau i Stockholm skriver 15 januari 1719 in gesällen »*Petter Frunck född i Bergslagen*» i lära på 4 år.⁴¹ Genom att födelseorten anges vara Bergslagen får det anses definitivt klarlagt att detta är Kristian Fruncks son och därmed följer även identifikationen av Kristian Frunck i Jönköping!

Peter Frunck finns 1721 antecknad 17 år gammal i Kristoffer Tellschaus hushåll.⁴² Den 7 juli 1721 skriver Kristoffer Tellschau ut Peter Frunck ut. Den 11 juli 1722 kan man notera att han befinner sig i Åbo.⁴³

FAMILJ 5B: SNICKARMÄSTAREN KRISTIAN FRUNCK I JÖNKÖPING

Brodern Kristian Frunck i Jönköping var som tidigare uppgivits gift med Märta Hamnell. Detta äktenskap ingicks 21 mars 1731 i Jönköping och Kristian kallas då »*M[äste]r*».⁴⁴ Kristian Frunck hade enligt bouppteckningen inte några bröstarvingar; några andra arvingar nämns dock inte.⁴⁵ Han kallas dessutom där och i sin dödsnotis snickarålderman.⁴⁶

FAMILJ 3: KARL [SIMONSSON] FRUNCK I SKULTUNA

I Lundholm (2007) hävdade jag, på för mig idag oklara grunder, att Karl [Simonsson] Frunck dog före 1700. Det är i och för sig möjligt men mindre sannolikt eftersom han begravdes i Skultuna 24 mars 1701.⁴⁷

⁴¹ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 256.

⁴² Överståthållarämbetet G1BA:12:1 (Staden inre) fol. 60f.

⁴³ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 269 och 274.

⁴⁴ Jönköpings Kristina El:1 sid. 76. Äktenskapet finns dock inte noterat i husförhörlängden; Jönköpings Kristina Ala:2 sid. 66f.

⁴⁵ Jönköpings rådhusrätt och magistrat FlA:2 sid. 583.

⁴⁶ Jönköpings Kristina F:1 fol. 330v.

⁴⁷ Skultuna C:3 [AID v74107.b28].

I det följande vill jag diskutera Karl [Simonsson] Fruncks barn. Tidigare var bara sporadisk information känd om barnen Maria, Håkan och Gabriel. Här ska den informationen kompletteras avsevärt. Vi ska dock först utöka syskonskaran med den tidigare okände *Johan Karlsson Frunck* om vilken (tyvärr) fortfarande mycket lite är känt.

FAMILJ 3A: JOHAN KARLSSON FRUNCK

En domboksnotis från hösttinget 1699 vid Norrbo häradsrätt, bland annat gällande en häststöld, ger upplysningar om *Johan Karlsson Frunck*, som är instämnd som en av de svarande. De upplysningar som Johan Karlsson Frunck ger om sin familj är kortfattade. På häradsrättens fråga om vad han är för en karl svarar han:

»Frunck gaf till swar, att hans fader är Brän=
Ugnsmästare wid Skultuna Mässings Bruuk,
och att hans hustru och barn äro i tienst hoos
Hr Ceremonie Mästaren Sparvenfeldt⁴⁸, hoos hwil=
kens swärfader Hr Cammreraren Hillebrand⁴⁹ han
tienst för Bookhållare wid Wallinge Mässings bruk
och sedan warit Arrendator på hans Excell:es
Hr Öfwerståthållarens gård Oxlabby, Men för
något mehr än 2 Åhr sedan måst för stränga
skjutzningar wid gården, sampt för den hårda
tyden öfwer gifwa sitt arrende, och ifrån ty=
den rest omkring med tobak, och jämbwähl
handlat med hästar. »⁵⁰

⁴⁸ *Johan Gabriel Sparvenfeldt* (1655–1727), adliga ätten nr. 541 (utdöd 1809). Humanist och språketare. Korresponderade bl.a. med Leibnitz. Bland släktforskare borde han kanske främst vara känd för att ha köpt Kung Valdemars jordebok och fört den till Sverige. Var 1699 undercermonimästare vid hovet sedan 1695 och blev 1701 övercermonimästare. Han var gift med Antoinetta Sofia Hildebrand (1675–1704), dotter till Henrik Jakob Hildebrand, se fotnot 49. SMOK (Band 7, sid. 147f), Elgenstierna (Band VII, sid. 373).

⁴⁹ *Henrik Jakob Hildebrand* (1636–1714), nobiliserad 1698 och introducerad 1699 som den adliga ätten Hildebrand nr. 1357 (utdöd 1809). Hade gjort karriär som köpman och lånade kronan stora belopp. Dottern Antoinetta Sofia var född i det andra äktenskapet med Maria Sofia Amya. Elgenstierna (Band III, sid. sid. 600a).

⁵⁰ Norrbo häradsrätt AI:3, 10 november 1699.

Johan Karlsson Frunck är alltså utan tvekan son till brännugnsmästaren Karl [Simonsson] Frunck vid Skultuna mässingsbruk. Han är gift och har barn men ingen av dessa är namngivna; senare i domboksnotisen som nämns att ett av barnen är en son. Enligt egen uppgift skulle han ha varit bokhållare vid Vällinge mässingsbruk och därefter arrenderat en gård han kallar »Oxlaby». Han kan dock inte beläggas vid mässingsbruket i till exempel mantalslängderna. Åren 1695 och 1696 är han dock mantalsskriven i *Oxelby* i Salems socken med sin hustru.⁵¹

MARIA KARLSDOTTER FRUNCK

Jag vill nu ta upp en *Maria Karlsdotter* som förekommer i vart fall fyra gånger i Skultunas ministerialbok. Alla gånger utom en med bara patronymikon och utan släktnamn men med bestämningen »*vid bruket*»:

1. Dopvittne den 4 november 1697 tillsammans med Gabriel Frunck när brännugnsdrängen Simon Andersson Fruncks och Margareta Andersdotters son Karl döps; se ovan.⁵² Här kallas hon uttryckligen *Maria Karlsdotter Frunck*.
2. Hennes och makens *Henrik Johanssons* barn Anna döps 8 mars 1703. Dopvittnen är bland andra »*Glasmästaren Håkan Frunck i Norrköping*», son till Karl [Simonsson] Frunck, samt Per Persson Näbb, vars sannolika syster Karin Persdotter Näbb är gift med Håkan Fruncks kusin Kristian Simonsson Frunck (Familj 5).⁵³
3. Hennes och makens dotter Karin döps 10 mars 1707. Dopvittnen är bland andra Henrik Persson Näbb och Karin Persdotter Näbb, vilka kan ha varit bror och syster med tråddragaren Per Persson Näbb.⁵⁴
4. Dopvittne 24 februari 1718 tillsammans med Simon Frunck. Denne Simon är dock sannolikt inte identisk med den ovanstående Simon Andersson

⁵¹ Mantalslängder, Södermanlands län 42 fol. 645r och 43 fol. 421r. År 1694 och innan är det en annan arrendator skriven där. I det samtida materialet förekommer även stavningsvarianten *Hoxlaby*.

⁵² Skultuna C:3 (4 nov 1697).

⁵³ Skultuna C:3 8 mars 1703.

⁵⁴ Skultuna C:3 (5 mars 1707).

Frunck. Istället är han nog den Simon Kristiansson Frunck (Familj 9) som också är dopvittne 6 april 1718.⁵⁵

Maria Karlsdotter är alltså nämnd flera gånger vid bruket och då i samma sammanhang som medlemmar av släkten Frunck eller deras släktingar. I fallen (2) och (3) vet vi att det är samma Maria i båda fallen. Att det är samma person som i fallen (1) och (4) är mycket sannolikt.

Henrik Johansson och Maria Karlsdotter förekommer också i en mycket intressant notis i Skultunas husförhörslängd 1708–1734 där Henrik och Maria anges »*bortflitta 1732 til Nyköping*» och därefter »*svärmodern hust Karin Jansdr obiit 1712*», det vill säga avliden 1712, »*dottern Karin*» samt »*son Carl Hindrsn*».⁵⁶

Vi vet att Karl [Simonsson] Frunck hade en dotter Maria.⁵⁷ Hon förekommer i Skultunas husförhörslängd 1689–1691 i Karl Fruncks familj, utan make men kallas »*gift dottern hustr. Marya*».⁵⁸ Där finns även »*dotterson Carl*».⁵⁹ Karl Fruncks hustru hette just Karin. I Lundholm (2007) rapporterade jag inget patronymikon, men detta framgår av den första husförhörslängden; »*Joh.d.*»⁶⁰. Karin Johansdotter avled just 1712 och då är slutsatsen att *Maria Karlsdotter* är identisk med *Maria [Karlsdotter] Frunck*. Glasmästaren Håkan Frunck i Norrköping har alltså varit dopvittne till sin systerdotter när han besökt Skultuna.

FAMILJ 3B: HÅKAN KARLSSON FRUNCK

Redan Leijonhufvud (1901–1906, sid. 589) hade konstaterat att Håkan Frunck var glasmästare i Norrköping; ett konstaterande som genom ett förbiseende inte kom med i Lundholm (2007). Detta konstaterande byggde förmodligen på ovan relaterade uppgift i Skultunas ministerialbok att Håkan Frunck varit dopvittne 1703 i Skultuna. I Lundholm (2007) framgick bara att Håkan vistades i Stockholm baserat på uppgifter i husförhörslängden i Skultuna. Jag har

⁵⁵ Skultuna C:4 fol. 3r–4v samt 5v.

⁵⁶ Skultuna AI:2 fol. 134. Angående »*obiit*», se Andersson och Anderö (2002, sid. 90).

⁵⁷ Lundholm (2007, Familj 3).

⁵⁸ Skultuna AI:2 fol. 66.

⁵⁹ I Lundholm (2007) tolkade jag, enligt min nuvarande ståndpunkt felaktigt, »*i Stockholm*» som en bestämning för Maria.

⁶⁰ Skultuna AI:1 fol. 26v.

Bild 4. Henrik Johansson och Maria Karlsdotter i Skultuna husförhörlängd 1708–1734 (utsnitt).
Källa: Skultuna AI:2 fol. 134. [AID v74075.b139.s134]

dock erhållit ytterligare uppgifter om honom från Karin Uhrvik; främst från Stockholms glasmästarämbetes arkiv.

I Stockholm blev han, omnämnd som Håkan Karlsson, inskriven på fem år som lärpojke 20 oktober 1690 hos bisittaren i glasmästarnas skrå glasmästaren Peter Hermansson.⁶¹ Den 13 april 1695 berättar protokollet i glasmästarämbetets arkiv att Peter Hermansson, nu avancerad till älderman, »... *lät för gesäll utskrifva sin för detta läropoik Håkan Carlsson som ... wäll sina läroåhr uthstått*».⁶²

Att Håkan Karlsson är identisk med Håkan Frunck framgår 20 november 1700 då gesällen *Håkan Karlsson Frunck* framträder för glasmästarämbetet för att få rättighet att etablera sig som glasmästare i Norrköping.⁶³ Håkan Karlsson Frunck får sitt mästarebrev 23 mars 1701.⁶⁴ Han betalar därefter sina avgifter till skrået regelbundet 1702–1718.⁶⁵ Från och med 1713 är det dock hans änka som står för glasmästeriet.

Håkan Fruncks *änka* nämns första gången i glasmästarämbetets protokoll 25 juni 1712 i samband med inskrivningen av lärpojken Johan Johansson; se nedan.⁶⁶ Hans *änka* nämns dock redan i Norrköpings mantalslängd för 1712. Eftersom denna upprättas senast i början av februari 1712 är alltså Håkan död innan dess.⁶⁷

⁶¹ Glasmästarämbetet AI:6 20 oktober 1690.

⁶² Glasmästarämbetet AI:6 13 fol. 236v.

⁶³ Glasmästarämbetet AI:7 fol. 8of.

⁶⁴ Glasmästarämbetet AI:7 fol. 85

⁶⁵ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 91ff, 106, 116, 142, 162, 165, 169, 178, 181, 190, 194, 197, 204, 213, 219, 223, 225, 227, 230, 233, 239, 243, 250, 253. Uppgifterna om landsortsmästarnas avgifter till skrået verkar dock upphöra 1719.

⁶⁶ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 205.

⁶⁷ Mantalslängd, Östergötlands län 63 1712 sid. 655. Sigilleringen täcker datumet så bara år

Första belägget för Håkan Frunck i Norrköping är från 13:e söndagen efter trefaldighet (15 september) 1701 då han begår nattvarden (»*Mäst Håkan Carlsson Glasmästare*«).⁶⁸ Någon hustru nämns dock inte. Av nästa belägg, 19:e söndagen efter trefaldighet (10 oktober) 1702, framgår att han är gift; »*Mr: Håkan glasmästaren och hust: p. Annica*«.⁶⁹ Håkan Frunck och hans hustru redovisas i Norrköpings mantalslängder 1703–1706 boendes i kvarteret Strand och 1707, 1709–1711 i kvarteret Berg och Dal.⁷⁰ Där nämns även vissa år hustruns syster Annika samt lärpojken Karl. Den 1 april 1733 begravs Håkan Fruncks änka *Elsa Andersdotter* på kyrkogården Sankt Olai, Norrköping.⁷¹ Efter Håkan Frunck saknas bouppteckning i Norrköpings rådhusrätt och magistrats arkiv.⁷²

Tre lärpojkar eller gesäller är kända för Håkan Frunck och hans änka. (i) *Karl Pettersson Fors*, född i Stockholm, inskrevs 30 juni 1705 för att gå i lära i fyra år.⁷³ Han skrevs ut 21 februari 1708.⁷⁴ (ii) *Johan Johansson*, född i Stockholm, inskrevs 25 juni 1712 »*på behaglig tid emedan han under någon tid redan lärt*» av Håkan Fruncks änka.⁷⁵ Det är oklart om han gått i lära hos Håkan Frunck eller någon annanstans. Denne Johan skrivs ut redan 22 januari 1713 och kallas då *Johan Frunck*.⁷⁶ (iii) *Johan Menlös* som var inskriven i vart fall 1716.⁷⁷

Vi återkommer nedan till den Johan Johansson Frunck som skrevs ut 1713.

och månad kan utläsas.

⁶⁸ Norrköpings Sankt Olai DII:1 fol. 221r.

⁶⁹ Norrköpings Sankt Olai DII:1 fol. 246r.

⁷⁰ Mantalslängder, Östergötlands län 54 fol. 192, 55 fol. 790r, 56 fol. 179v, 57 fol. 615r, 59 fol. 820v, 60 fol. 302v, 61 fol. 685r, 62 sid. 1377.

¹ Riksarkivet saknas mantalslängder för åren 1697, 1699–1702 och 1708. Dessutom är åren 1696 och 1698 inte filmade eller digitaliserade p.g.a. skador. Landskontorets i Östergötland exemplar var vid undersökningstillfället inte heller digitaliserade och därför inte tillgängliga.

⁷¹ Norrköpings Sankt Olai C:4.

⁷² Norrköpings rådhusrätt och magistrat FIba:1 och FIba:2; se personregistren i volymernas början.

⁷³ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 127. Se även mantalslängderna 1704–1707; fotnot 70 för källhänvisningar.

⁷⁴ Glasmästarämbetet AI:6.

⁷⁵ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 205.

⁷⁶ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 229. Se även mantalslängd 1712; fotnot 70 för källhänvisningar.

⁷⁷ Glasmästarämbetet AI:7 sid. 236.

FAMILJ 7: GABRIEL [KARLSSON] FRUNCK

Om Gabriel [Karlsson] Frunck, som dog redan 1702 bara 37 år gammal, var tidigare bara känt att han var gift två gånger. Genomgången av personregistren vid Stockholms stadsarkiv resulterar emellertid efter hand i att tre barn kan identifieras samt i ytterligare information om hans andra hustru.

Den 19 oktober 1740 vigdes i Storkyrkoförsamlingen »*Buldans Wäfvaren Ärhlig och Beskedlig Lars Frimo samt gudfruchtiga och dygdesamma Piga Catharina Frunck*». ⁷⁸ Inga övriga upplysningar om dessa eller andra personer (förutom vigselförrättaren) ges i vigselnotisen. Mantalslängden för Maria upptar en »Caijsa Frunck» 1739 i kvarteret Saturnus 25 i rådmannen Jesper Stenorts hushåll och mantalslängden Staden östra 1740 upptar pigan Katarina Frunck 40 år. ⁷⁹ Lars Frimo finns också i Stenorts hushåll; om honom se mer nedan.

Katarina Frunck avlider 6 augusti 1769 i Maria Magdalena församling (»*sockerbruksarbetaren Lars Frimos hustru Catharina Frimo*») vid en ålder av 66 år och 21 dagar. ⁸⁰ Beräknat födelsedatum är då 7 juli 1703. Hon var alltså ungefär 37 år när hon gifte sig med Lars Frimo. Bouppteckningen kallar dock henne Katarina Frunck och hennes närmaste arvingar uppges vara »*sambroderens herrskapsbetjänten Johan Drakes 3:e barn och 2:ne halvsyskon som förnimmas skola vistas vid Skultuna Mässingsbruk*». ⁸¹ Om Katarina Frunck haft några barn så har de alltså i vart fall inte överlevt henne.

Vi bör alltså söka Katarinas härkomst i Skultuna. En kontroll i Skultunas födelsebok 1702–1704 visar att det då föds två flickor med namnet Katarina, där den ena är en tidigare okänd dotter till Gabriel Frunck med födelsedatum 17 februari 1702. Att detta undgått såväl Leijonhufvuds sagesman som mig själv får en att fundera. Särskilt som födelsenotisen direkt föregår Gabriel Fruncks dödnöti!

Vi vet sedan tidigare att Gabriel Frunck var gift två gånger. ⁸² Först med Brita som avled 1690 och därefter med Kerstin. Gabriel avlider alltså redan 1702. En notis (se Bild 5) i Skultunas husförhörslängd 1708–1734 om kron-gjutaren Hans Hornavers familj kastar ytterligare ljus över Katarina Fruncks

⁷⁸ Storkyrkoförsamlingen EI:a2 sid. 157.

⁷⁹ Överståthållarämbetet G1BA:16:1 fol. 19 och G1BA:17:1 #16 fol. 76.

⁸⁰ Maria Magdalena FI:3 #270 (1769)

⁸¹ Stockholms rådhusrätt och magistrat EIIAI:2:210a fol. 528.

⁸² Se främst Skultuna AI:2 sid. 66 samt Lundholm (2007, familj 6).

Bild 5. Hans Hornaver och Kerstin Larsdotter i Skultunas husförhörslängd 1708–1734 (utsnitt). Källa: Skultuna AI:2 fol. 136. [AID v74075.b141.s136]

släktrationer.⁸³ På tredje raden läser vi »*styf:dott: Catharina Gabrielsdr ... 1720 till Stockholm*». Detta är alltså en styvdotter till krongjutaren Hans Hornaver. Han är här gift med en *Kerstin Larsdotter*. Vi ser också att Hornaver avlider 1720 (»*obiit 1720*») samt hans änka är »*gift med Springare*». Kontroll av Skultunas ministerialböcker ger vid handen att Kerstin Larsdotter vigdes 1 januari 1708 i Skultuna med krongjutaren Hans Hornaver och får två barn med honom; *Kristina Hornaver* (1711–1770) och *Per Hornaver* (1717–1752).⁸⁴ Efter Hans Hornavers bortgång gifter Kerstin Larsdotter om sig ytterligare en gång den 18 februari 1722 i Skultuna med trädklipparen vid Skultuna mässingsbruk *Johan Springare*.⁸⁵ Kerstin Larsdotter avlider 22 oktober 1743 vid Skultuna mässingsbruk. Hon uppges då vara 72 år gammal och född i Nyköping 1672.⁸⁶ Uppgiften om att Kerstin Larsdotter var född i Nyköping är intressant i perspektiv av husförhörslängdens uppgift om att Gabriel Frunck vistats där.⁸⁷ Nyköpings församling saknar dock så tidiga kyrkböcker varför uppgiften inte kan kontrolleras där och i Nyköpings stads mantalslängder redovisas bruksfolket som ett kollektiv eller inte alls under hela perioden 1658–1699.⁸⁸

Enligt min uppfattning har vi här har vi alltså *Katarina Gabrielsdotter*

⁸³ Skultuna AI:2 sid. 136.

⁸⁴ Skultuna C:2. Hans Hornaver avled 28 december 1720 i Skultuna mässingsbruk och var då 74,5 år gammal, det vill säga född ungefär 1646 [Skultuna C:3 sid. 38]. Kristina Hornaver föddes 22 mars 1711 vid Skultuna mässingsbruk [Skultuna C:2] och avled 15 december 1770 [Skultuna F:1]. Per Hornaver föddes 18 maj 1717 vid Skultuna mässingsbruk [Skultuna C:2] och avled där 21 mars 1752 [Skultuna F:1 sid.30].

⁸⁵ Skultuna C:4 fol. 51v. Johan Springare avlider 20 april 1747, då gallmejamjöltnare och uppges vara född 1672 [Skultuna F:1 sid. 40]. Han var son till Göran Springare och hans hustru Britta vid mässingsbruket [Skultuna A:1 fol. 78]. Johan Springare hade tidigare varit gift då hans hustru (utan namn) omnämns som dopvittne 29 september 1698 då Salomon Perssons barn döps [Skultuna C:3].

⁸⁶ Skultuna C:4 fol. 269v.

⁸⁷ Skultuna AI:2 sid. 66.

⁸⁸ Här avses de exemplar som finns i Riksarkivet. Landskontorets exemplar har inte undersökts.

Frunck med sin mamma *Kerstin Larsdotter*, Gabriel Fruncks andra hustru, som nu är omgift två gånger, med barn, halvsyskon till Katarina, i Kerstins andra äktenskap. Ett av dessa halvsyskon överlever alltså Katarina Frunck. Möjligen har bouppteckningsförrättarna och änklingen Lars Frimo inte vetat om att halvbrodern redan var död vid Katarinas bortgång. De har dock inte haft någon anledning att efterforska det eftersom boet uppvisar ett underskott; det fanns inget att ärva.

Katarina Gabrielsdotter Fruncks bouppteckning omnämner Johan Drake som sambroder. Därför bör även han ha varit barn till Gabriel Frunck och Kerstin Larsdotter. Eftersom Gabriel Frunck avlider bara en månad efter Katarinas födelse bör Johan Drake vara en äldre bror till Katarina då han i födelseboken för 1697–1717 saknas 1697–1703; födelsebok saknas 1680–1696. Han bör därför ha varit född 1691–1696 eftersom hans fars första hustru avled 1690. Han saknas dock i källmaterialet i Skultuna. Ytterligare ett belägg har hittats för en Johan Drake och det är en *betjänt Johan Drake* i 1745 års kronotaxeringslängd i Stockholm; inga ytterligare uppgifter finns om födelseår, ålder, familj etc.⁸⁹

Ytterligare kontroll i födelseboken identifierar dock ännu (!) en dotter till Gabriel Frunck, nämligen *Maria* som föds 31 oktober 1698 vid Skultuna mässingsbruk.⁹⁰ Hennes vidare öden är inte kända, men hon måste ha avlidit före Katarina Frunck. Vi kan inte heller utesluta att det kan ha funnits barn i det första äktenskapet mellan Gabriel Frunck och hans hustru Britta (avliden 1690).⁹¹

Lars Frimo har ovan kallats balduansvävare och sockerbruksarbetare. Det finns flera notiser om »*Lars Frimo*» i Stockholms arkivalier och de handlar förmodligen samma person: (i) En dräng Lars Frimo, född 1712, kom 1736 till Storkyrkoförsamlingen och Erik Allstins hushåll.⁹² (ii) En dräng/kusk Lars Frimo/Frimodig som 1738–1740 bor i kvarteret Saturnus 25 i Maria församling i rådmannen Jesper Stenorts hushåll. Här finns också Katarina Frunck.⁹³

⁸⁹ Överståthållarämbetet G1AA:45 fol. 57v.

⁹⁰ Skultuna C:3 (31 oktober 1698) [AID v74107.b1,5]. Bland annat är Kristina Frunck och Per Näbbs hustru dopvittnen.

⁹¹ Skultuna AI:2 sid. 66.

⁹² Storkyrkoförsamling AI:4 sid. 92 (Västra delen).

⁹³ Överståthållarämbetet G1BA:16:1 fol. 19 och G1BA:17:6 fol. 23f samt Maria Magdalena AI:1 fol. 57.

(iii) En Lars Frimo höll 1745 marketenteri i Katarina församling.⁹⁴ (iv) Sockerbruksarbetaren Lars Frimo gifter sig den 8 april 1770 i Maria Magdalena församling med Maria Ekman. Eftersom han anges ha blivit änkling 6 augusti 1769 är det här med säkerhet samma person.⁹⁵ (v) Sockerbruksgesällen Lars Frimo gifter sig den 15 oktober 1775 med Elisabet Sjökvist i Katarina församling.⁹⁶ Alla dessa händelser och noteringar utom den första härrör sig alltså från Södermalms centrala delar. Det rör sig säkert därför om samma person.

FAMILJ 8: SIMON [JAKOBSSON] FRUNCK

Uppgifterna i Lundholm (2007) om beredaren *Simon [Jakobsson] Frunck* i Bjurfors var knapphändiga. I Lundholm (2009) meddelades dock detaljer om hans första giftermål 1711 med *Britta Persdotter*.

Här kan dock redovisas ytterligare uppgifter som också bringar klarhet om framförda hypoteser om eventuellt ytterligare barn. Andra gången gifter sig nämligen Simon [Jakobsson] Frunck med *Ingeborg Persdotter*, vilket framgår av hennes dödsnotis.⁹⁷ Detta framgick redan i Lundholm (2009). Enligt dödsnotisen framgår emellertid också att hon var född 1706 i By socken, avled 17 juli 1763 i Myntkvarteret, Avesta och under livet hade fått tre barn varav två söner. Det framgår då av Avestas husförhörslängd 1746–1757, där Ingeborg Persdotter med sin andre make *Karl Karlsson* återfinns i Avestas Myntkvarter, att dessa barn är sonen *Peter Frunck* född 28 april 1732, dottern *Kristina Frunck* född 1737 samt sonen *Anders [Karlsson]* född 25 juni 1743.⁹⁸

Vi har här alltså fått bekräftat gissningen från Lundholm (2007, sid. 189f) att *Peter Frunck* (1732–1785) i Stora Rytterne socken och *Kristina Frunck* (1738–1794) i Bjurfors var barn till *Simon [Jakobsson] Frunck* i hans andra äktenskap.

Personer tillhörande släkten men utan dokumenterat samband

TRÅDRAGAREN JOHAN SIMONSSON FRUNCK

I Lundholm (2007, sid. 187) rapporterade jag om en *Johan Frunck* vid Vällinge

⁹⁴ Överståthållarämbetet G1AA:45 fol. 950v.

⁹⁵ Maria Magdalena EI:3 fol. 274.

⁹⁶ Katarina EI:4 sid. 260.

⁹⁷ Avesta F:1 #1 1763.

⁹⁸ Avesta AIa:1 sid. 5. Här framgår även att Karl Karlsson är född 1716 och är son till skomakaren Karl Andersson, född 1687, och Anna Johansdotter, född 1690 och död 1749.

mässingsbruk i Salems socken 1689–1699 och spekulerade att det skulle kunna vara *Johan Andersson Frunck*. Den spekulationen kan vi nu visa var felaktig.

Låt oss först konstatera att det här inte rör om den ovan diskuterade Johan Karlsson Frunck, vilken i vart fall två år på 1690-talet var mantalsskriven i Oxelby i Salems socken samtidigt som Johan Frunck varit vid mässingsbruket.

Det är alltså en annan Johan Frunck som är verksam i Vällinge mässingsbruk. Två typer av källor belägger honom där; Riksarkivets mantalslängder samt Riksarkivets Miscellaneasamling.

Mantalslängderna belägger åren 1689–1702 en Johan Frunck med hustru vid Vällinge mässingsbruk.⁹⁹ Under åren 1689–1693 kallas han trådragare. Det finns även en »*Johan Simßon*» (Johan Simonsson) med hustru vid Vällinge bruk 1682.¹⁰⁰ För åren 1706–1714, 1716, 1719 saknas antingen Vällinge bruk (Salems) i mantalslängderna eller så saknas mantalslängder helt och hållet. Åren 1715, 1717–1718 nämns »*Tråmästare Johans enkia*», men bara en dotter listas för mantalet.¹⁰¹ Detta kan möjligen vara Johan Fruncks änka och Johan har i så fall avlidit före 1715, men bara dottern är skattskyldig för mantalspenningen.

Riksarkivets ämnessamlingar (Miscellanea) om Bergverken innehåller en hel del dokument om mässingsbruken. I många fall är det skrivelser till den centrala regeringen i Stockholm rörande privilegier m.m. men det finns även några handlingar med ekonomisk redovisning från Vällinge bruk med information om anställda bruksarbetare:

- Lista för utbetalda löner under perioden från augusti 1676 till 1 juli 1677 som upptar Johan Frunck.¹⁰²

⁹⁹ Mantalslängder Södermanlands län 36 fol. 412v, 37 fol. 776v, 38 fol. 517v, 39 fol. 344r, 40 fol. 410r, 41 fol. 694r, 42 fol. 646v, 43 fol. 422v, 46 fol. 398r, 47 fol. 14r, 48 (opaginerad), 49 fol. 905v. Mantalslängderna 1697 och 1698 är inte filmade. Salems socken tillhörde Uppsala län 1640, 1646–1651, 1654–1688, Stockholms län 1640–1646, 1652–1653, 1720– och Södermanlands län 1689–1719. Befintliga mantalslängder har genomgått avseende Vällinge bruk 1640–1720. Man kan notera att 1640–1688 antingen saknas mantalslängder helt för länet det aktuella året eller saknas för Salems socken det aktuella året, eller så saknas mässingsbruket även om mantalslängd för Salem finns eller så redovisas mässingsbrukets folk som ett kollektiv; med undantag för 1682. De belägg som här redovisas avseende Johan Frunck är de enda belägg för släkten Frunck i Vällinge som jag hittat i mantalslängderna i Riksarkivet.

¹⁰⁰ Mantalslängder Uppsala län 17 sid. 2940.

¹⁰¹ Mantalslängder Södermanlands län 56 fol. 109v, 58 fol. 97r, 59 sid. 68.

¹⁰² Miscellanea, Bergverken 42, bunt »*Wellinge Messingsbruk*», dokument med titel »*Ifrån Ultimo Augusti 1676 till 1. July 1677 är wid Wällinge bruuk förfärdigt föllliande Mäßingsarbeten, därföre Arbetzlöhner löper som följer*», sid. 5.

- Lista för utbetalda löner daterad 13 april 1682 tar upp honom men kallar honom då intressant nog »*Johan Simonson Fr*». ¹⁰³
- En kopia av 1686 års mantalslängd för Vällinge bruk tar upp honom med hustru. ¹⁰⁴
- Upptagen på en förteckning från 20 januari 1686 över personer som har skulder till bruket. ¹⁰⁵

Han saknas dock i (i) Vällinge bruks räkenskapsböcker 1670–1671, 1671–1672 och 1677–1684, ¹⁰⁶ (ii) mantalslängden i landsboken för 1672 ¹⁰⁷ samt (iii) Bergsbevillningen för Vällinge 1683. ¹⁰⁸ Ett antal från andra källor kända tråddragardrängar listas men inte han.

Det finns dock belägg för en Johan Frunck i Strängnäs detta år. Denne Johan Frunck har råkat i bråk i staden och kastat ut sig några okvädingsord vilka han får böta för 5 maj 1683. ¹⁰⁹ Det är oklart om Johan i Strängnäs är identisk med Johan Simonsson eller Johan Karlsson.

Denne *Johan Simonsson Frunck* kan egentligen bara antingen vara son till *Simon Frunck* (familj 1), vars son Johan var född 6 november 1634 i Skultuna och om vilket inget mer är känt, eller till *Simon Simonsson Frunck* (familj 2), Simon Fruncks son. Någon son Johan till Simon Simonsson Frunck är dock inte känd sedan tidigare.

Johan Simonsson Frunck var alltså vid Vällinge mässingsbruk i vart fall 1677–1702. Han var gift senast 1682 och dog sannolikt före 1715. Det är inte en

¹⁰³ Miscellanea, Bergverken 42, bunt »*Wellinge Messingsbruk*», lönelista daterad 14 april 1682.

¹⁰⁴ Miscellanea, Bergverken 42, bunt »*Wellinge Messingsbruk*», »*Anno 1686 åhrs Mantalls längdh vidh Wällinge Mäfsings Bruuk såsom efterföllier*».

¹⁰⁵ Miscellanea, Bergverken 43, »*Anno 1686 d. 20 januari Upsathss Uppå alla dhem som ähro skyldigha Uppå Bruuket såsom och uthom bruuket nämnda som efterföljer*». Av denna längd framgår det inte direkt att den avser Vällinge mässingsbruk, men den är uppsatt på samma sätt och synes vara skriven av samma hand som kopian av 1686 års mantalslängd.

¹⁰⁶ Kammarkollegiet. Bergsbruk 384–386.

¹⁰⁷ Landskontoret (Uppsala) EIa:14 sid. 1341. Denna mantalslängd är ett undantag för perioden och listar uttryckligen arbetarna vid Vällinge bruk. För den aktuella perioden finns det bara mantalslängder också för 1671 och 1673 i landskontorets arkiv. I mantalslängden för 1671 redovisas dock Vällinge bruk kollektivt och i den för 1673 saknas Svartlösa härad helt [Landskontoret (Uppsala) EIa:13 sid. 771 samt EIa:15].

¹⁰⁸ Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv GIV:3 fol. 139rff.

¹⁰⁹ Strängnäs rådhusrätt och magistrat A1:6 5 maj 1683.

orimlig ålder om han var son till Simon Frunck. I så fall var han en 7 år yngre bror till *Karl [Simonsson] Frunck* som begravdes i mars 1701.

JOHAN FRUNCK, ANNA JOHANSDOTTER FRUNCK
OCH KRISTINA FRUNCK

Ett samband mellan makarna Lars Frimo och Katarina Gabrielsdotter Frunk finns med följande personkrets. Sambandets verkliga natur är inte klarlagt.

Den 17 november 1754 gifter sig jungfru Anna Frunck med strumpvävar-
gesällen Peter Wadström.¹¹⁰

Strumpwäfwar gesällen Peter Wadström
och Jungfru Anna Frunck Caution
Bergs Sprengaren Johan Frunck, timer-
man Gustaf Wahlberg, Brudgumens
afwittrings attest är och lefwererad un-
derskrifwen af H. Notarien Eckerman¹¹¹
lyst d. 6. 13. 20. October
wigde af H. Magister Joh. Möller.

Observera att »caution» skall uttolkas cautionist, det vill säga normalt borgensman¹¹² men i det här sammanhanget mer sannolikt giftoman. Det betyder att denne Johan Frunck mest sannolikt antingen är far eller bror, eller möjligen en annan nära släkting, till Anna Frunck.

Paret får i vart fall två döttrar; när den yngre dottern Kristina föds 18 april 1758 omnämns Anna som »Anna Joh.dr Frunk».¹¹³ Bland faddrarna märks sockerbruksarbetaren Lars Frimo och »pig. Stina Frunk». Medan vi tidigare stiftat bekantskap med Lars Frimo är Kristina Frunk oidentifierad. Den äldre dottern Beata Katarina föds den 18 juli 1755 i Jakob och Johannes församling.¹¹⁴ Ingen här tidigare nämnd person är då fadder.

Anna Frunck avlider i en ålder av 30 år den 15 april 1759 i Katarina församling, »*Strumpwäfv.ges. Ped. Wadströms hustru Anna*», och Peter Wadström 57

¹¹⁰ Jakob och Johannes Cla:15 fol. 28v.

¹¹¹ Möjligen stadsnotarien Johan Ekerman. Se Odén (1902, #2261).

¹¹² Andersson & Anderö (2002, sid. 27).

¹¹³ Katarina CII:4 fol. 166v.

¹¹⁴ Jakob och Johannes Cla:15 fol. 177r.

år gammal 26 april 1774 i Jakob och Johannes församling.¹¹⁵ Hon bör alltså vara född ungefär 1729 och han ungefär 1717. Han har då, enligt bouppteckningen, tidigare varit gift med Elisabeth Hansdotter, med vilken han hade två döttrar Anna Margareta (24 år) och Maria Elisabeth (21 år) samt dessutom gift om sig efter Annas död med Margareta Hansdotter.

I såväl hennes som hans bouppteckningar är dock Anna Frunck omnämnd som *Anna Funck*. Det gäller även i dottern Beata Katarinas födelsenotis. Min bedömning är dock att vi här ser en degeneration eller feltolkning av namnet Frunck där ett R tappas bort. Det viktigaste skälet för denna bedömning är att vi i två av de tidigaste notiserna kan notera två andra personer med namnet Frunck samt att Katarina Fruncks make Lars Frimo också nämns. Dessutom är två av beläggen för »*Anna Funck*» sena och daterar sig till efter hennes död. Denna typ av degeneration av släktnamn, vare sig det bara är felskrivet eller om namnet faktiskt ändrats, är inte okänd.¹¹⁶

Simon [Jakobsson] Frunck hade en dotter Anna, född före 1724 (Lundholm 2007, sid. 194). Om henne är visserligen inget känt men hon är säkerligen inte identisk med den Anna Frunck som diskuteras här då hon var född ungefär 1729.

Glasmästaren Johan Johansson Frunck i Malmö

Släkten Frunck i Skåne har som stamfar glasmästaren Johan Johansson Frunck som får burskap i Malmö 1718. Samma år skriver han till Glasmästarämbetet i Stockholm och säger där bland annat att han gått i lära hos glasmästaren Håkan Frunck i Norrköping.¹¹⁷ Det är alltså samme Johan som blev utskriven som gesäll 1713.

Glasmästaren Johan Fruncks släkt verkar tidigare ha varit helt okänd, inte bara i litteraturen utan även överlag bland släktforskare. Ett skäl till detta »oin-tresse» är förmodligen att denna släkt (såvitt jag kan bedöma) är kognatiskt utdöd. Det har helt enkelt inte funnits några efterlevande som intresserat sig för släkten.

Även om släktrationen mellan Johan Johansson Frunck och Håkan Frunck, som tillhörde den så kallade Skultunagrenen, eller någon annan i

¹¹⁵ Katarina FI:4 #180 (1759) och Jakob och Johannes FI:b1 sid. 233

¹¹⁶ Se Lundholm (2005, sid. 5) och Lundholm & Stolt (2005, sid. 151f).

¹¹⁷ Glasmästarämbetet F2:1. Brevet synes vara daterat 17 juli 1718, men är på mikrokort svårläst; månaden skulle även kunna vara januari eller juni.

släkten Frunck är omöjlig att definitivt fastställa i dagsläget, får det anses mycket sannolikt att Johan Frunck i Malmö tillhörde släkten. Innan jag övergår till att redovisa vad som verkligen är känt om Johan Johansson Frunck i Malmö och hans kognatiska avkomlingar vill jag dock säga något om de genealogiska kombinationer som kan vara tänkbara avseende honom och varför släkttillhörigheten är sannolik.

Vi vet att namnet Johan förekommer redan bland Simon Fruncks (familj 1) barn; Johan (1624–1628) och Johan (1634–). Den senare Johans öden är inte kända men vi har konstaterat att han kan vara identisk med Johan Simonsson Frunck vid Vällinge mässingsbruk i Salems socken. Han skulle kunna vara en möjlig far till glasmästaren men det som talar emot det är hans ålder.

Anders Fruncks (familj 7) son Johan Andersson Frunck är knuten till Stockholm 1687–1694 då han är bokbindarlärling. Johan Andersson Frunck liv är inte känt utöver denna uppgift. Möjligen är han för ung för att komma ifråga som möjlig far till Johan Johansson Frunck i Malmö.

Det finns dock ytterligare en tänkbar, och kanske till och med än mer sannolik, far till glasmästaren Johan Johansson Frunck i Malmö. Det är Johan Karlsson Frunck som vi också diskuterat. Han var gift och hade barn, varav i vart fall en son som dock inte var namngiven.

Någon av dessa tre kan alltså vara far till Johan Frunck i Malmö, men att denne Johan Karlsson Frunck är mer sannolik än de andra beror dels på att han är bror till Håkan, hos vilkens änka Johan Frunck i Malmö fått sin utbildning, dels på att glasmästaren Johan i Malmö döper en av sina söner till Karl. Något direkt bevis för filationen finns dock inte.

Är det tänkbart att glasmästaren i Malmö inte alls tillhörde släkten Frunck? Självklart är det en möjlighet men jag bedömer det som mindre troligt då jag för perioden före 1712 inte har ett enda säkert belägg för att namnet använts utanför släkten. Detta år finns namnet belagt som båtsmansnamn kopplat till en specifik rote för första gången (Boteå utanför Härnösand). Under 1700-talet finns sedan upprepade belägg för namnet som båtsmansnamn men då uteslutande kopplat till denna båtsmansrote. Senare förekommer det även som soldatnamn. Att han saknar relation till släkten Frunck kan därför inte uteslutas men är mindre troligt med tanke på kopplingen till Håkan Frunck.

I det följande redovisas glasmästaren Johan Johansson Fruncks i Malmö samtliga kognatiska avkomlingar även om det innebär att personer som inte hör till släktens äldre led kommer med; ett avsteg från tidigare använd re-

dovisningsprincip. Släktgrenen fortlever alltså, såvitt kan bedömas, inte ens i kognatisk mening då ingen av Karl Fruncks (Familj B) 9 barn överlevde till vuxen ålder och inget av Johannes Fruncks barn (Familj C) fick egna barn. Benämningen på familjetablerna har valts för att inte orsaka sammanblandning med tabellbeteckningarna i Lundholm (2007). I de fall åldersuppgift ges vid dödsfall och födelsenotis saknas uppskattas istället födelseåret utifrån denna uppgivna ålder vid dödsfallet. I övrigt redovisas uttryckligen alla använda källor.¹¹⁸

F A M I L J A

Johan Frunck. Glasmästare. Född (beräknat) 1688. Fick burskap i Malmö 5 februari 1718.¹¹⁹ Levde i femte roten i Malmö 1720–22, 1724, 1727, 1728 och 1730.¹²⁰ Död 25 juli 1734 i Malmö Sankt Petri.¹²¹

Gift 29 september 1718 i Odarslöv med *Margareta Jakobsdotter Pilbom*. Född 1683. Död (83 år gammal) 14 april 1766 i Malmö Sankt Petri.¹²²

Barn:

Karl Frunck. Se familj b.

Johannes Frunck. Se familj c.

F A M I L J B

Karl Frunck.¹²³ Glasmästare. Döpt 31 juli 1719 i Malmö Sankt Petri. Fick burskap i Malmö

¹¹⁸ Jag har vid utformningen av stamtavlan haft stor hjälp av uppgifter som meddelats av Anders Berg och Niklas Hertzman.

¹¹⁹ Magistraten i Malmö D3A:1 fol. 37v. Se även Magistraten i Malmö, D3E:1 (Längd över stadens innevägnare och deras fastigheter 1726).

¹²⁰ Mantalslängder, Malmöhus län 48 1720 fol. 2687r, 49 1720 fol. 2360v, 50 1722 fol. 1658v, 52 1724 fol. 1492v 56 1727 fol. 687v, 57 1728 701v, 59 1730:2 fol. 1867r.

¹²¹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 68.

¹²² Odarslöv C:1 1706–1801 och Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 301. Hon gift 2:o i juni 1736 med glasmästare *Johan David Reimers*; Malmö Sankt Petri E:1 fol.126v. Född 1706. Död (62 år gammal) 29 oktober 1768 i Malmö Sankt Petri; FI:2 sid. 320.

¹²³ Den 12 september 1744 är »Rustmästaren Carl Frunck» dopvittne när soldaten Per Saxbergs i Gyllenpamps kompani, Hamiltons regemente, och hans hustru Bengta Nilsdotters dotter Anna döps (Finlands släkthistoriska förening, Hamiltons regemente, bild 23). Vänligen meddelat av Berg (2007). Om det Hamiltonska regementets kyrkbok, se SGF (1985). I sökdatbasen HisKi (1996–) är barnafaderns namn feläst; Laxberg i stället för Saxberg. Eftersom det Hamiltonska regementet 1741–1753 är förlagt till Malmö (Cronberg, 1984) är denne »rustmästare» Karl Frunck gissningsvis identisk med Karl Frunck som då är glasmästargesäll. Han uppträder detta år nämligen ytterligare ett par gånger som dopvittne i Malmö (Malmö Sankt Petri C:2 sid. 357 och 361f).

7 december 1745 från 1746.¹²⁴ Ägde 1759 hus (445 och 446) på Gråbrödragränden (västra sidan) som han själv bebodde.¹²⁵ Död 25 oktober 1773 i Malmö Sankt Petri.¹²⁶

Gift 1:o med *Sara Lisa Brun*. Född 12 augusti 1727 i Malmö Sankt Petri.¹²⁷ Död 19 december 1760 i Malmö Sankt Petri.¹²⁸ Gift 2:o med *Maria Dahlström*. Född 1717. Död (66 år gammal) 24 januari 1783 i Malmö Sankt Petri.¹²⁹

Barn:

1. *Börje Frunck*. Född 11 april 1746 i Malmö Sankt Petri. Död där 15 september 1758.¹³⁰
1. dotter. Död 27 november 1748 i Malmö Sankt Petri.¹³¹
1. *Johannes Frunck*. Född 16 mars 1750 i Malmö Sankt Petri. Död där 1 maj 1750.¹³²
1. *Greta Magdalena*. Född 14 oktober 1751 i Malmö Sankt Petri. Död där 12 april 1752.¹³³
1. *Jakob Frunck*. Född 25 oktober 1752 i Malmö Sankt Petri. Död där 3 november 1753.¹³⁴
1. Son. Död (1/2 år gammal) 4 augusti 1754 i Malmö Sankt Petri.¹³⁵
1. *Anna Maja Frunck*. Född 12 januari 1755 i Malmö Sankt Petri. Död där (1/4 år gammal) 6 augusti 1755.¹³⁶
1. *Anna Sofia Frunck*. Född 1755. Död (16 år gammal) 7 september 1771 i Malmö Sankt Petri.¹³⁷
1. *Börje Frunck*. Född 21 september 1759 i Malmö Sankt Petri. Död där 8 augusti 1760.¹³⁸

F A M I L J C

Johannes Frunck. Målarmästare. Född 24 augusti 1725 i Malmö Sankt Petri.¹³⁹ Död 31 januari 1770 i Landskrona stadsförsamling.¹⁴⁰

¹²⁴ Magistraten i Malmö D3A:1 fol. 13r. Cautionist var glasmästaren Johan David Reimer. Se även Magistraten i Malmö, D3E:1 fol. 77r.

¹²⁵ Magistraten i Malmö, D3E:1 fol. 35v.

¹²⁶ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 537r och FI:2 sid. 362.

¹²⁷ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 719r. Dotter till bagarmästaren Börje Brun och hans hustru Johanna Margareta Holm.

¹²⁸ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 255.

¹²⁹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 427 och FI:3 sid. 69.

¹³⁰ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 9r och FI:2 sid. 241.

¹³¹ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 181.

¹³² Malmö Sankt Petri C:3 fol. 127r och FI:2 sid. 190.

¹³³ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 181r och FI:2 sid. 201.

¹³⁴ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 218v och FI:2 sid. 203.

¹³⁵ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 213.

¹³⁶ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 324v och FI:2 sid. 219.

¹³⁷ Malmö Sankt Petri FI:2 sid. 342.

¹³⁸ Malmö Sankt Petri C:3 fol. 548v och FI:2 sid. 253.

¹³⁹ Malmö Sankt Petri C:1 fol. 679r.

¹⁴⁰ Landskrona CI:5 fol. 219r. Se även Landskrona AI:1 fol. 3v.

Gift 1:o med *Kristina Matsdotter*. Död 4 januari 1755 i Landskrona.¹⁴¹ Gift 2:o 29 oktober 1755 i Landskrona med *Anna Maja Fick*.¹⁴² Född (tolkat) 1726.¹⁴³ Död 8 augusti 1799 i Landskrona.¹⁴⁴
Barn:

1. *Johannes Frunck*. Målargesäll. Född 23 december 1754 i Landskrona.¹⁴⁵ Nämd 1778 i Landskrona.¹⁴⁶ Död 29 september 1803 i Landskrona stadsförsamling.¹⁴⁷

2. (*Margareta*) *Greta Frunck*. Född 3 juni 1766 i Landskrona.¹⁴⁸ Död där 24 april 1835.¹⁴⁹ Gift 25 oktober 1793 i Landskrona med färjemannen *Nils Christensson*.¹⁵⁰ Född 1761 (åldersuppgift). Död 23 augusti 1814 i Landskrona.¹⁵¹

KRISTINA FRUNCK I AVESTA

I Lundholm (2007, sid. 186f) redgjordes för en i den äldre litteraturen omnämnd Katarina Frunck, gift med postmästaren Olof Avelin i Avesta. Senare publicerad litteratur har dock med hänvisning till Gabriel Avelins dödnötidis meddelat att dennes föräldrar var Olof Avelin och Kristina Frunck. Det faktum att hon levde i Avesta, med dess närhet till Bjurfors mässingsbruk, knyter henne med ganska stor sannolikhet till släkten. Vem hon var är dock fortfarande inte känt.

Personer utan känt samband till släkten

Här redovisas två fynd, ett känt sedan tidigare och ett nytt, om personer som med säkerhet kallats Frunck i källorna men vars koppling till släkten inte kan styrkas men inte heller motsatsen. Jag har valt att inte redovisa fynd där läsning varit svår och det finns stor sannolikhet för att namnet egentligen var till exempel Franck eller Funck.

ANNA KRISTINA FRUNCK I NORA

I Lundholm (2007, sid. 189) rapporterades om Anna Kristina Frunck, känd i Nora 1741–1748. Hon var senast 1741 gift med snickarmästaren Olof Seder-

¹⁴¹ Landskrona CI:4 (4 januari 1755).

¹⁴² Landskrona CI:4 (29 oktober 1755).

¹⁴³ Landskrona AI:1 fol. 3v.

¹⁴⁴ Landskrona CI:6 fol. 524v. Se även Landskrona rådhusrätt och magistrat FIIa:16 fol. 941r ff.

¹⁴⁵ Landskrona CI:4 (23 december 1754).

¹⁴⁶ Landskrona AI:1 fol. 3v.

¹⁴⁷ Landskrona CI:6 fol. 547r.

¹⁴⁸ Landskrona CI:4 (3 juni 1766).

¹⁴⁹ Landskrona CI:9 fol. 3r.

¹⁵⁰ Landskrona CI:6 fol. 385r.

¹⁵¹ »Drunknade i öppna sjön och med uppsåt själv kastat sig ut.» Landskrona CI:7 #55 1814.

ström och mor till barnen Lars (född 28 juli 1742) och Hedvig (född 9 januari 1745), båda födda i Nora.¹⁵² Ingen känd koppling till släkten finns.

ELISABETH FRUNCK OCH JOHAN JOHANSSON FRUNCK

Vi har här en serie belägg som förmodligen hör samman även om det inte är helt säkert. Den första notisen är att kusken *Johan Johansson Frunck* gifter sig 28 september 1718 i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm med *Elisabet Larsdotter*.¹⁵³ Vi observerar att det är dagen innan glasmästaren Johan Johansson Frunck gifter sig i Odarslöv samma år. Det är alltså helt säkert olika personer.

För 1727 uppges i en förteckning »Husbönder och anställda. Stockholm 1727»¹⁵⁴ att murdrängen Jan Frunck bor i *Kvarteret Kattrumpan 281* med tillägget »Han var fattig». Detta kvarter ligger norr om Hornsgatan på Söder i Maria Magdalena församling i Stockholm. I den första husförhörslängden (1737–1763) finns Jan Frunck inte i kvarteret. Men i det närliggande *Kvarteret Katthuvudet 66* finns »Enkan Elisabeth Frunck». ¹⁵⁵ Hon är boende i murargesällen Ernst Wittes hushåll. På raden under hennes namn finns sonen Lars och ovanför dottern Anna. Men det kan inte sägas framgå om dessa två är hennes eller någon annans barn.

Här kan man bara framföra gissningar, men det är för mycket osäkerhet för att det ska vara meningsfullt att redovisa dessa. Det räcker med att konstatera att det vare sig är klarlagt något samband med släkten Frunck eller att det rör sig om samma personer i dessa notiser.

MARIA FRUNCK

Den 22 november 1739 vigs i Maria Magdalena församling kammartjänaren Nils Hedman med jungfru *Maria Elisabeth Frunck*.¹⁵⁶ Änkan *Maria Frunck* avled av ålderdom i december 1762 i Klara församling på fattighus i en uppgiven ålder av 60 år.¹⁵⁷ Även här kan vi konstatera att det vare sig är klarlagt

¹⁵² Carl-Göran Backgård har vänligen uppmärksammat mig på Anna Katarina Fruncks existens.

¹⁵³ Storkyrkoförsamlingen EI:a1 fol. 89.

¹⁵⁴ Förteckningen förvaras inbunden i forskarexpeditionen på ssa och uppger att huvudkällan för uppgifterna är läns huvudböcker som förvaras i Riksens ständers arkiv på Riksarkivet.

¹⁵⁵ Maria Magdalena AI:2 sid. 312.

¹⁵⁶ Maria Magdalena EI:2 sid. 145.

¹⁵⁷ Klara FIa:2 sid.97.

något samband med släkten Frunck eller att det rör sig om samma personer i dessa båda notiser.

Personer som inte tillhör släkten

En kategori som oftast inte tillhör släkten är rotebåtsmännen. Det finns i vart fall två rotebåtsmän *Jonas* och *Johan Frunck* listade i namnrullor i Skeppsholms församling.¹⁵⁸ Dessa tillhör dock 2:a Norrlands 2:a båtsmanskompani under Stockholms station, roten 135 Följa och Sunnersta i Boteå socken.¹⁵⁹ Roten verkar huvudsakligen ha använt sig av Frunk som båtsmansnamn. I personregistren i SSA listas en båtsman Frunk, men utan förnamn, 1816, men eftersom källan är en namnrulla bör detta indikera att roten då var obesatt.¹⁶⁰ Om andra båtsmän med detta namn se även *Båtsmansdatabasen*.

En av dessa är möjligen *Johan Frunk*, korpral, gifter sig 23 juli 1775 i Jakob och Johannes församling med Margareta Lindström.¹⁶¹ Vittnen var amiralitetskonstapeln (»*ammrConstp*») Peter Broman »*på brudgummens sida*» och Jonas Walberg »*betient hos Sackenhielm och brudens fader*».

Kammarskrivaren »Lars Fruncks» dotter Dorotea Kristina föds 15 april 1715 i Riddarholmens församling.¹⁶² Här har dock sannolikt namnet Franck förvanskats till Frunck; kammarskrivaren Franck finns exempelvis belagd i mantalslängd från Norrmalm östra övre 1721.¹⁶³

Enligt uppgift ska det ha funnits en skogvaktare *Hindrick Fronck* i Veberöd 1691–1715.¹⁶⁴ Han ska ha haft en dotter. Jag kan inte rekonstruera hela perioden men en »skogvaktare Hindrick Fronck» finns i Veberöd 1691, 1694, 1697 och 1698. Han synes av mantalet ha varit gift.¹⁶⁵

Kan detta vara en Henrik Frunck? Exempelvis Henrik, son till Simon Frunck (familj 1) och född 24 juni 1636 i Skultuna? Inte omöjligt eftersom vi har i vart fall två bröder som blivit ungefär lika gamla; Karl och Johan. Men det finns inget belägg för det.

¹⁵⁸ Skeppsholms församling AIIa:1 sid. 25, 43, 61 och 115.

¹⁵⁹ Grill (1988, del 3 sid. 66).

¹⁶⁰ Skeppsholm AIIa:1 sid. 187.

¹⁶¹ Jakob och Johannes EII:2 sid. 278.

¹⁶² Riddarholms C:1 fol. 169r.

¹⁶³ Överståthållarämbetet G1AB:12:4 fol. 191.

¹⁶⁴ Vänligen meddelat av Berg (2007) med hänvisning till Hintzerkivet, Släktforskarnas arkiv och bibliotek, Genealogiska Föreningen.

¹⁶⁵ Mantalslängder, Malmöhus län 1691 fol. 514r, 1694 fol. 423r, 1697 fol. 604v och 1698 547v.

Men hur det med namnformen? Kan verkligen *Fronck* tolkas som *Frunck*? Jag vill hävda att det inte är uteslutet. I Lundholm (2007, sid. 166) meddelades det om en *Hans Froncke* som var samtidigt med Simon Frunck (familj 1) i Nyköping under tidigt 1620-tal. En tolkning är att denne Hans var en bror till Simon. Inom Malmösläkten finns ävenskrivningsvarianten *Fronck* belagd.¹⁶⁶

Mer går inte att säga. Denne Hendrick Fronck kan möjligen vara besläktad med släkten Frunck men om och hur går (ännu) inte att fastställa.

Slutsatser

Om vi bortser från släkten Frunck i Malmö (familjerna A–C) kan resultaten av denna undersökning sammanfattas i släkttavlan på nästa sida.

Den kan jämföras med Lundholm (2007, figur 6, sid. 192) även om redovisningsprinciperna skiljer sig något. Här har tagits med alla vuxna manliga personer oavsett om de bildat familj eller inte till med fjärde generationen i förhållande till stamfadern Simon Frunck. Bara de som säkert kan kopplats till släkten finns dock med. I Lundholm (2007, figur 6, sid. 192) togs manliga personer som säkert tillhörde släkten men som inte fått avkomlingar till och med det som definierats som släktens äldre led inte med.

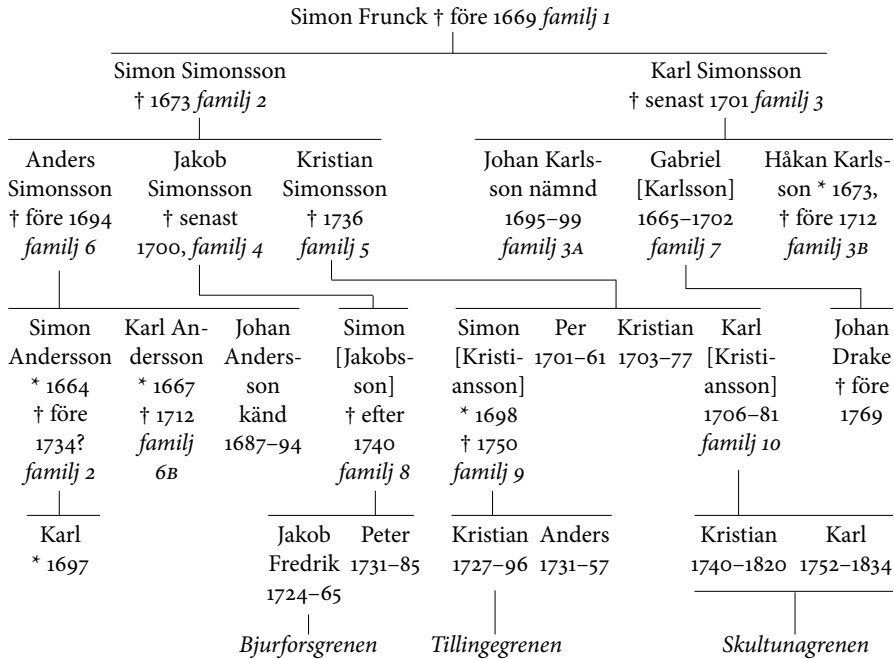
Några observationer angående resultatet kan lyftas fram. Den första är att man slås av att när det gäller de sedan Leijonhufvud (1901–1906) kända Tillinge-, Skultuna- och Bjurforsgrenarna har inte mycket nytt framkommit efter Lundholm (2007). Med undantag för Bjurfors-grenen var de alla tre tidigt och ganska väl utforskade. Möjligen av det enkla skälet att de efterlämnat ättlingar. De flesta av de kompletteringar som gjorts här rör släktmedlemmar som lämnat bruksmiljöerna i Skultuna och Bjurfors.

När det gäller många av de resultat som presenterats här kan man misstänka att ett skäl till att de inte varit kända är att det inte finns några eller få ättlingar in i nutiden. När det gäller släkten Frunck i Malmö vet vi att så var fallet.

En andra observation är att släkten varit mer geografiskt utbredd än vad som tidigare varit känt. Man har inte bara varit verksamma vid mässingsbruken i Skultuna och Bjurfors, samt i viss utsträckning i Nyköping, utan också i större utsträckning än vad som tidigare varit känt vid Vällinge och Nacka. Här finns säkert ett stort »mörkertal» på grund av det bristande käl-

¹⁶⁶ Landskrona CI:4.

Släkten Fruncks rekonstruerade stamtavla

läget. Därutöver har släktens medlemmar varit verksamma utanför mässingsbruken i städer som Västerås, Stockholm, Norrköping, Jönköping, Åbo och Härnösand, samt eventuellt Malmö (om gissningen att glasmästaren där på något sätt tillhörde släkten är korrekt). Det är en mycket större geografisk spridning än vad som tidigare var känd.

En konsekvens är att inte mindre än ca 30 olika arkiv på samtliga landsarkiv och motsvarande (utom Göteborg, Visby och Värmlandsarkiv) har utnyttjats. Därutöver kommer användning av arkiv vid Riksarkivet, Krigsarkivet, SVAR (mikrokort) samt Finlands släkthistoriska förening r.f. Merparten av det använda källmaterialet har använts digitalt. Detta är en begränsning eftersom allt relevant material inte varit tillgängligt digitalt och faktiska arkivbesök inte alltid varit möjliga (till exempel vid Landsarkivet i Härnösand). Faktiska arkivbesök har dock skett vid Riksarkivet, Krigsarkivet, Stockholms stadsarkiv, Landsarkivet i Uppsala samt Nordiska museets arkiv (för tillgång av viss mikrokort).

En tredje och sista observation gäller källor från domstolsarkiven. Efter

Lundholm (2007) har jag fått tre mycket viktiga notiser från domstolsprotokoll (tack återigen Göran Ekberg och Stefan Jernberg). Domstolsarkiven har säkert mycket ytterligare material som skulle kunna komplettera och korrigera vad som redovisats här. Eftersom släkten är så pass geografisk spridd är det dock närmast ogörligt att utföra en systematisk genomgång av relevant material från häradsrätter och rådhusrätter.

Från metodsynpunkt kan jag därför avsluta med att säga att de kompletteringar som jag fått från många personer, inte minst från domstolsarkiven men också skråarkiven, varit värdefulla för undersökningen. Jag kan bara hoppas att den här redovisningen leder till att ytterligare uppgifter från andra forskare kommer i dagen.

Källförteckning

Samtliga Internet-länkar kontrollerade under mars–april 2012.

Otryckta källor

Finlands släkthistoriska förening r.f.

Hamiltons regemente¹⁶⁷

Födda–vigda–döda, 1742–1808, ES3197

Krigsarkivet

Flottans arkiv. Rullor flottan 1635–1915 (Rullor flottan) [SE/KrA/0500-0503/0503/036]

XIIIC:19 Stockholms station. Manskap 1724

Landsarkivet i Härnösand

Härnösand stad. Rådhusrättens och magistratens arkiv (Härnösand rådhusrätt och magistrat)

[SE/HLA/1050019]

CXII:1 Borgarlängder m.fl. förteckningar rörande näringar 1657–1864

Härnösands domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv (Härnösand) [SE/HLA/1010081]

LLa:1 Huvudräkenskaper för kyrkan 1643–1722

Landsarkivet i Lund

Landskrona rådhusrätt och magistrat [SE/LLA/10665]

FIIa:16 Boupppteckningar och arvsskiften 1796–1801

Landskrona stadsförsamlings kyrkoarkiv (Landskrona) [SE/LLA/13241]

AI:1 Husförhörslängd 1778–1784

CI:4 Födelse- och dopbok 1757–1768

CI:5 Födelse- och dopbok 1769–1790

CI:6 Födelse- och dopbok 1791–1812

CI:7 Födelse- och dopbok 1813–1834

¹⁶⁷ Se http://www.sukuhistoria.fi/sshy/kirjat/Kirkonkirjat/hamiltonin_rykmentti/hamiltonin_rykmentti.htm.

CI:9 Födelse- och dopbok 1835–1850
Odarslövs kyrkoarkiv (Odarslöv) [SE/LLA/13294]
C:1 Födelse- och dopbok 1706–1801

Landsarkivet i Uppsala

Avesta kyrkoarkiv (Avesta) [SE/ULA/10044]
A1a:1 Husförhörslängd 1746–1757
F:1 Död- och begravningsbok 1761–1775
Länstyrelsen i Uppsala län. Landskontoret I 1634–1900 (Landskontoret (Uppsala)) [SE/ULA/11035/21]
E1a:13–15 Landsböcker 1671–1673
Länstyrelsen i Västmanlands län. Landskontoret I 1635–1915 (Landskontoret (Västmanland)) [SE/ULA/11037/21]
EIII:6–9 Mantalslängder 1673–1675, 1676–1679, 1680–1682, 1683–1686
Norrbo häradsrätt [SE/ULA/11105]
A1a:3 Dombok vid ordinarie häradsting 1699–1704
Sankt Ilians kyrkoarkiv (Sankt Ilian) [SE/ULA/11312]
A1a:1 Husförhörslängd 1699–1716168
Skultuna kyrkoarkiv (Skultuna) [SSA/ULA/11343]
A1:1 Husförhörslängd 1681–1688
A1:2 Husförhörslängd 1689–1734
C:1 Födelse- och dopbok
C:2 Födelse- och dopbok 1664–1679
C:3 Födelse- och dopbok 1697–1717
C:4 Födelse- och dopbok 1718–1741
F:1 Död- och begravningsbok 1744–1775
Strängnäs rådhusrätt och magistrat [SE/ULA/11470]
A1:6 Dombok 1686–1702
Västerås domkyrkoförsamlings arkiv (Västerås) [SE/ULA/11727]
A1a:2 Husförhörslängd 1707–1739

Landsarkivet i Vadstena

Jönköpings Kristina kyrkoarkiv (Jönköpings Kristina) [SE/VALA/00170]
A1:2 Husförhörslängd 1729–1733
E1:1 Lysnings- och vigsel 1698–1802
F:1 Död- och begravningsbok 1698–1801
Jönköpings rådhusrätts och magistrats arkiv (Jönköpings rådhusrätt och magistrat) [SE/VALA/01665]
F1a:2 Bouppteckningar och arvskiten 1776–1779
Norrköpings rådhusrätts och magistrats arkiv (Norrköpings rådhusrätt och magistrat) [SE/VALA/01697]
F1ba:1 Bouppteckningar 1709–1727
F1ba:2 Bouppteckningar 1711–1732
Norrköpings Sankt Olai [SE/VALA/00273]
C:4 Födelse. Och dopbok 1720–1744

¹⁶⁸ Innehåller även dödbok för Västerås domkyrkoförsamling 1713–1740.

DII:1 Längder över nattvardsgäster (Kommunionslängder)

Landsarkivet i Östersund

Offerdals kyrkoarkiv (Offerdal) [SE/ÖLA/11085]

Lla:1 Huvudräkenskaper 1582–1702

LVd:1 Diverse räkenskaper rörande kyrkan och dess inredning samt det frivilliga kyrkliga arbetet

Malmö stadsarkiv

Magistraten i Malmö [SE/MSA/00533]

D3A:1 Burskapsböcker 1693–1847

D3E:1 Övriga folklängder 1653–1759

Malmö Sankt Petri kyrkoarkiv (Sankt Petri) [SE/MSA/00792]

C:1 Födelse- och dopbok 1698–1729

C:3 Födelse- och dopbok 1746–1766

E:1 Lysnings- och vigselbok 1698–1739

FI:2 Död- och begravningsbok. Huvudserien 1728–1788

Riksarkivet

Bergskollegium. Kammarkontorets arkiv [SE/RA/420013/420013.03]

GIV:3 Räkenskaper för bergverkens bevillning 1683

Kammarollegiets ämnessamlingar. Kammarkollegiet Bergsbruk 1529–1872 (Kammarkollegiet.

Bergsbruk) [SE/RA/522/02]

384–386 Vellinge mässingsbruk 1679–1671, 1671–1672, 1677–1684

Riksarkivets ämnessamlingar Miscellanea. Bergverken [SE/RA/757/05]

42 Handlingar rörande Nacka, Norrköpings, Nyköpings, Skultuna och Vällinge mässingsbruk

43 Diverse bergverkshandlingar från 1500–1600-talen, arbetsräkningar, inventarieförteckningar m.m.

Mantalslängder [SE/RA/55203]

Malmöhus län 48–50, 52, 56–57, 59 1720–1722, 1724, 1727–1728, 1730:2

Södermanlands län 36–43, 46–49, 56, 58–59 1689–1696, 1699–1702, 1715, 1717–1718

Uppsala län 17 1682

Västernorrlands (Gävleborgs) län 22–40 1693–1706, 1708–1712

Västmanlands län 55–75, 77–82, 1698–1719, 1720:2, 1721–1725

Östergötlands län 54–57, 59–63 1703–1707:2, 1709–1712

Stockholms stadsarkiv

Forskarexpeditionen, »Husbönder och anställda. Stockholm 1727»

Jakob och Johannes kyrkoarkiv (Jakob och Johannes) [SE/SSA/0008]

ClA:15 Födelse- och dopbok 1751–1759

EII:2 Lysningsbok 1766–1788

FIb:1 Död och begravningsbok för Johannes 1751–1784

Katarina kyrkoarkiv (Katarina) [SE/SSE/0009]

CII:4 Födelse- och dopbok över äkta barn 1752–1762

El:4 Lysnings- och vigselbok 1763–1780

- FI:4 Död- och begravningsbok 1749–1762
Klara kyrkoarkiv (Klara) [SE/SSA/0010]
Fla:2 Död- och begravningsbok 1760–1770
Kungsholms kyrkoarkiv (Kungsholm) [SE/SSA/0011]
FI:2 Död- och begravningsbok 1779–1811
FI:3 Död- och begravningsbok 1811–1826
Maria Magdalena kyrkoarkiv (Maria Magdalena) [SE/SSA/0012]
AI:1 Husförhörslängd 1737–1763
AI:2 Husförhörslängd 1737–1763
EI:2 Lysnings- och vigselbok 1730–1755
EI:3 Lysnings- och vigselbok 1765–1774
FI:3 Död- och begravningsbok, huvudserie 1766–1788
Riddarholmens kyrkoarkiv (Riddarholmen)
C:1 Födelse- och dopbok 1636–1735
Skeppsholms kyrkoarkiv (Skeppsholm) [SE/SSA/0014]
AIIa:1 Församlingsbok 1788–1818
Storkyrkoförsamlingens kyrkoarkiv (Storkyrkoförsamlingen) [SE/SSA/0016]
AI:4 Husförhörslängd 1730–1740
EIa:1 Lysnings- och vigselbok, huvudserie 1712–1732
EIa:2 Lysnings- och vigselbok, huvudserie 1733–1747
Svea artilleriregementes församlings kyrkoarkiv (Svea artilleri) [SE/SSA/0005J]
AIIa:5 Husförhörslängd 1794–1800
AIIa:6 Husförhörslängd 1801–1810
Överståthållarämbetet för uppbořdsärenden. Kamrerarexpeditionen (Överståthållarämbetet)
[SE/SSA/0031/06]
G1AA:45 Kronotaxeringslängd 1745
G1BA:12:1 Mantalslängd (Staden inre och södra) 1721
G1BA:12:4 Mantalslängd (Norrmalm östra övre) 1721
G1BA:16:1 Mantalslängd (Maria inre och västra) 1739
G1BA:17:1 Mantalslängd (Staden södra, östra, västra) 1740
G1BA:17:6 Mantalslängd (Maria inre och västra) 1740

SVAR

- Nordiska museet
Glasmästarämbetet [SE/SVAR/Nm-338010009]
AI:6 Protokoll 1679–1695
AI:7 Protokoll 1696–1753
F2:1 Handlingar 1657–1749
Mässingsslagarämbetet [SE/SVAR/Nm-338010018]
F2:1 Handlingar 1667–1729
Stockholms rådhusrätt och magistrat [SE/SVAR/SSA-132010021]
EIIAI:2:210a Bouppteckningar huvudserie 1769

Tryckta källor och litteratur

- Andersson, K. och H. Anderö, (2002), *Ordbok för släktforskare*, ICA Bokförlag, 3:e helt omarbetade och utvidgade upplagan. LIBRIS-ID:8549947.

- Berg, A. (2007), Inlägg på *Anbytarforum > Släkter > Övriga släkter - F > Frunck/Wrunck*, <http://aforum.genealogi.se/cgi-bin/discus/show.cgi?tpc=576&post=721112#POST721112>
Båtsmansdatabasen (<http://www.gstromberg.nu/batsmansbas.asp>).
- Bygdén, L. (2004). Hernösands stifts herdaminne. Bidrag till kännedomen om prästerskap och kyrkliga förhållanden till tiden omkring Luleå stifts utbrytning. Facsimileutgåvan utgiven av Sveriges släktforskarförbund. LIBRIS-ID:9767917.
- Cronberg, O. (1984), *Kyrkoböcker för värvade regementen i Malmö under 1700-talet*, Skåne-Genealogen 1984:2, 1–5.
- Elgenstierna, G., (1925–1936), *Den introducerade svenska adelns ättartavlor med tillägg och rättelser*, Norstedts. LIBRIS-ID: 8576.
- Grill, C.L., (1988), *Statistiskt sammandrag af Svenska indelningsverket*, facsimileutgåva med register, Landsarkivet i Göteborg och Genealogisk ungdom. LIBRIS-ID: 7678037.
- HisKi (1996–), *Sökprogram för historieböcker*, Genealogiska samfundet i Finland, URL <http://hiski.genealogia.fi/hiski?se>.
- Leijonhufvud, K.A. K:son, (1901–1906), *Ny svensk släktbok*, P.A. Norstedt & söners förlag, Stockholm. LIBRIS-ID:37602.
- Lundholm, M., (2005), *Ryttaren Nils Fortmejer*, Småskrifter, 2005:1, SGS Nätpublikationer, Svenska Genealogiska Samfundet, Vadstena, SGS1A9-A, <http://www.genealogiska-samfundet.se>.
- Lundholm, M., (2007), Släkten Fruncks äldre led, *Släktforskarernas årsbok [20]07*, sid. 161–206. LIBRIS-ID:10662433.
- Lundholm, M., (2009), Efterskörd & kommentarer: Släkten Fruncks äldre led (Släktforskarernas årsbok '07), *Släktforskarernas årsbok [20]09*, sid. 339–341.
- Lundholm, M. och A. Stolt, (2005), Släkten Fortmejer, *Släktforskarernas årsbok [20]05*, sid. 139–170. LIBRIS-ID:10253141.
- Odén, K., (1902), *Östgötars minne. Biografiska anteckningar om studerande östgötar i Uppsala 1595–1900*, Stockholm. LIBRIS-ID:8075143.
- SGF (1985), *Den försvunna kyrkboken*, SkåneGenealogen 1985:1, 1.
- SISK (2004–2009), *Signums svenska kulturhistoria*, Signum, Lund.
- SMoK, (1942–1955), *Svenska män och kvinnor. Biografisk uppslagsbok*, N. Bohman & T. Dahl (red.), Bonnier, Stockholm. LIBRIS-ID: 53799.
- Sundin, P. (2011), Inlägg på *Anbytarforum > Släkter > Övriga släkter - F > Frunck/Wrunck*, 14 maj 2011 19:16, <http://aforum.genealogi.se/cgi-bin/discus/show.cgi?tpc=576&post=1091472#POST1091472>.
- Uhrvik, K. (2012), Inlägg på *Anbytarforum > Släkter > Övriga släkter - F > Frunck/Wrunck*, 11 januari 2012 08:19, <http://aforum.genealogi.se/cgi-bin/discus/show.cgi?tpc=576&post=1147759#POST1147759>.
- Wahlberg, M. (red.), (2003), *Svenskt ortnamnslexikon*, Språk- och folkminnesinstitutet och Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet., Uppsala. LIBRIS-ID:8998039.